

Zaandam, 29 juni 2009

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het financieel jaarverslag over het boekjaar 2008 van de Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek Waterland aan.

Dit jaarverslag is samengesteld conform de richtlijnen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Deze rapportage dient tevens als verantwoording naar de voornaamste subsidieverschaffer van onze instelling, t.w. het Ministerie van OCW.

Ook stelt dit verslag ons in staat financieel inzicht te verschaffen aan personen en instellingen, die nauw betrokken zijn bij de gang van zaken binnen onze onderwijsinstelling, zoals gemeenten, kredietinstellingen, BvE-waarborgfonds, centrale medezeggenschapsraad en de medewerkers van het Regio College Zaanstreek Waterland.

Namens het College van Bestuur,

Mevrouw drs. C.E. Burggraaff
Voorzitter

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
1. Algemene informatie	4
2. Gang van zaken in het verslagjaar	4
3. Financiële informatie omtrent de instelling	21
4. Vooruitblik 2009	26
Bijlage 1. Jaarresultaat en diplomaresultaat per afdeling	27
Bijlage 2. overzicht werkgevers waarvoor het regio College maatwerk heeft uitgevoerd	30
Jaarrekening	
A.1.1 Balans per 31 december 2008	31
A.1.2 Staat van baten en lasten over 2008	32
A.1.3 Kasstroomoverzicht over 2008	33
A.1.4 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	34
A.1.5 Grondslagen voor waardering van activa en passiva	35
A.1.6 Grondslagen voor bepaling van het resultaat	37
A.1.7 Toelichting op de balans	38
A.1.8 Toelichting op de staat van baten en lasten	42
A.1.9 Bezoldiging van bestuurders en toezichhouders	45
A.1.10 Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT)	45
Overige gegevens	
Statutaire regeling inzake resultaatbestemming	46
Bestemming van het nettoresultaat	46
Gebeurtenissen na balansdatum	46
Accountantsverklaring	47
Bijlagen OCW	
Gegevens over de rechtspersoon	49
Kengetallen Regio College	50
FES Gelden	52
Model ; Geoormerkte subsidies OC&W en LNV	54

Bestuursverslag

A. Bestuursverslag

1. Algemene informatie

Dit jaarverslag omvat de enkelvoudige jaarrekening van de Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek-Waterland.

2. Gang van zaken in het verslagjaar

2.1 Kernthema's in het verslagjaar

Voornemen tot bestuurlijke fusie met Horizon College

Op 4 september 2008 heeft het College van Bestuur van het Regio College, met goedkeuring van de Raad van Toezicht, een intentieverklaring met het College van Bestuur van het Horizon College afgesloten, waarin het voornemen wordt uitgesproken om beide ROC 's bestuurlijk met elkaar te laten samengaan.

In de intentieverklaring worden als doelen van de voorgenomen bestuurlijke fusie onder meer genoemd:

- versterken van de marktpositie in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal en bundelen van krachten in Purmerend;
- behouden en vergroten van een breed en gedifferentieerd onderwijsaanbod op de huidige locaties, passend bij de vraag van de arbeidsmarkt;
- versterken en versnellen van onderwijs- en organisatieontwikkeling en innovatie en bundelen en delen van kennis.

Meer specifiek bezien vanuit het perspectief van het Regio College, is het College van Bestuur ervan overtuigd dat krachtenbundeling met een ander ROC noodzakelijk is om trouw te kunnen blijven aan de missie van het Regio College: het bieden van een breed en kwalitatief goed aanbod van opleidingen in de streek in partnerschap met bedrijfsleven en VMBO/HBO. Het is voor het CvB geen optie om het aanbod te laten verschromelen tot een beperkt aantal "standaard" opleidingen met een groot aantal deelnemers en een substantieel hoger financieel rendement.

Het wordt voor een klein ROC als het Regio College steeds moeilijker om zelfstandig een breed en divers aanbod te handhaven:

- de realisatie van een nieuwe kwalificatiestructuur brengt grote investeringen met zich mee onder meer in herontwerp van programma's en in scholing en ontwikkeling van docenten;
- er is toegenomen concurrentie van naburige ROC 's, onder meer van het ROC van Amsterdam, het ROC ASA en het Horizon College (Purmerend). Het is goed om erop te wijzen dat deze concurrentie door de rijksoverheid wordt toegestaan. Daarnaast kan het vmbo zich in de toekomst ook als concurrent gaan ontwikkelen (vm2-trajecten);
- de door de overheid in gang gezette koers wat betreft inburgering en participatiefonds en wat betreft de financiering van de BBL brengt tal van onzekerheden met zich mee;
- de strengere eisen op het gebied van externe verantwoording (eisen inspectie, Governance Code) brengen extra kosten met zich mee en vragen om specifieke expertise.

Gekozen is voor samenwerking met het Horizon College omdat de profielen van beide ROC 's goed bij elkaar passen. Allebei hebben ze afzonderlijke vestigingen in de steden in hun gebied en hechten ze aan een gespreid aanbod en aan een sterke regionale verankering. Het Horizon College heeft net als het Regio College een krachtig technisch profiel en een breed aanbod aan technische opleidingen, en de contacten met werkgevers in de gezondheidszorg en voor de agogische beroepen strekken zich reeds uit over de werkgebieden van beide ROC 's.

Belangrijke overweging is voorts geweest dat door samenwerking met het Horizon College perspectief ontstaat op een krachtige, gezamenlijke ROC-vestiging in Purmerend en dat hierdoor efficiënter wordt omgegaan met publieke gelden.

In december 2008 hebben de Colleges van Bestuur van Regio College en Horizon College een contourennota uitgebracht waarin op hoofdlijnen wordt geschetst hoe het nieuwe ROC eruit komt te zien.

Het CvB informeert het personeel actief over de voorgenomen samenwerking en stelt de medewerkers ook in staat input te leveren. Ook de regionale stakeholders (werkgevers, ondernemersorganisaties, gemeenten) worden geïnformeerd en betrokken.

Uitvoering Op Koers 2011 gaat intussen door ...

De voorgenomen samenwerking met het Horizon College heeft de nodige tijd en aandacht gevraagd. Dat betekent echter niet dat het "gewone" dagelijkse werk en het realiseren van de ambities uit de visie Op Koers 2011 zijn veronachtzaamd. In Op Koers 2011 is de ambitie uitgesproken dat het Regio College een loopbaancentrum wil worden. Een toegankelijke onderwijsorganisatie waar deelnemers de competenties ontwikkelen die hen succes brengen in het beroep, in de studie in het hbo en op de plek in de samenleving waarvan ze dromen. Samenwerking met vmbo, hbo, werkgevers en gemeenten is daarbij onontbeerlijk.

Invoering competentiegericht onderwijs

In 2008 zijn de ontwerpeisen voor competentiegericht onderwijs vastgesteld door het College van Bestuur. De ontwerpeisen geven een kader voor de opbouw van het onderwijsprogramma in verschillende leerlijnen, voor de didactische inrichting van het onderwijs en de verhouding tussen leren in de praktijk en leren op school en voor de organisatorische vormgeving. Met de ontwerpeisen kunnen de opleidingsteams werken aan een herkenbare en effectieve vormgeving van competentiegericht onderwijs.

Per 1 oktober 2008 volgde 70% van het totaal aantal deelnemers aan BOL-opleidingen en 35% van de BBL-deelnemers herontworpen, competentiegericht onderwijs. De ontwikkeling sinds 2006 is als volgt:

Percentage deelnemers in herontworpen, competentiegericht onderwijs

	BOL	BBL
1-10-2006	42%	11%
1-10-2007	47%	25%
1-10-2008	70%	35%

Uit de tabel blijkt dat een forse slag is gemaakt bij het invoeren van competentiegericht onderwijs, maar dat vooral bij de BBL-opleidingen nog het nodige werk moet worden verricht.

Voor het ontwikkelen van competenties op het gebied van "leren, loopbaan en burgerschap" (LLB) kent het Regio College voor BOL-deelnemers het opleidingsoverstijgende programma Regio Top.

In het schooljaar 2007-2008 volgden 267 eerste- en tweedejaars deelnemers dit programma, voor het lopende schooljaar wordt een toename tot ruim 600 deelnemers voorzien. Voor de BOL-opleidingen is een beoordelingsprotocol LLB vastgesteld, een vergelijkbaar protocol voor BBL-opleidingen is in de maak.

Begeleiding deelnemers

Alle BOL-deelnemers hebben een loopbaancoach. De coaching vindt plaats op basis van een handboek, voor de coaches is er een gerichte scholing. Het streven is dat met ingang van het schooljaar 2009-2010 ook alle BBL-deelnemers een loopbaancoach hebben. Het reeds bestaande handboek deelnemersbegeleiding BBL techniek wordt verbreed naar alle opleidingen. Ook wordt gewerkt aan het verbreden van de methodiek van loopbaanbegeleiding naar een doorlopend traject vmbo-mbo. Voor deelnemers die een onduidelijk of geen beroepsbeeld hebben of er tijdens hun opleiding achter komen dat zij een verkeerde keuze hebben gemaakt, zijn er oriëntatietrajecten die erop gericht zijn de deelnemer zo snel mogelijk te begeleiden naar een andere opleiding binnen of buiten het Regio College. In het schooljaar 2007-2008 hebben 103 deelnemers aan deze trajecten deelgenomen.

Voor deelnemers die extra ondersteuning nodig hebben voor het halen van een kwalificatie, is er binnen het Regio College een aantal voorzieningen. De pilot met het Zorg Advies Team (ZAT), waarin wordt samengewerkt met onder andere jeugdzorg en leerplicht, is voortgezet en uitgebreid.

Met vmbo-scholen zijn afspraken gemaakt over een goede, "warme" overdracht van leerlingen die extra zorg behoeven.

In het schooljaar 2007-2008 is een start gemaakt met de aanpak van het ongeoorloofd verzuim. Er is een verzuimprotocol dat in samenspraak met andere betrokken partijen (Leerplicht, Inspectie) is opgesteld. De coördinatie van de verzuimaanpak is belegd bij het Servicecentrum. Hier worden de meldingen geregistreerd en wordt het tweewekelijks spreekuur van de Leerplicht gehouden.

Samenwerking met vmbo

De samenwerking met het vmbo, waaraan het Regio College sinds een aantal jaren werkt, is in 2008 met kracht voortgezet. Er wordt gewerkt aan een soepele en naadloze overgang van deelnemers van vmbo naar mbo, zodat studiesucces versterkt wordt en uitval zoveel mogelijk wordt voorkomen.

In de Zaanstreek werkt het Regio College met de vmbo-scholen samen in het programma Startbaan. In Waterland loopt de samenwerking via het Regionaal Arrangement Waterland en het programma Bruggen Bouwen in Waterland.

In het kader van Startbaan is een systeem ingevoerd om de aanmelding van vmbo-leerlingen in het mbo te volgen; hierdoor is het aantal uitvallers bij de overgang van vmbo naar mbo aanmerkelijk teruggebracht. In het kader van Bruggen Bouwen in Waterland zijn pilotprojecten gestart waarbij koppels van vmbo- en mbo-leerlingen zich oriënteren op de loopbaanmogelijkheden van de vmbo-leerlingen en wordt veel aandacht besteed, onder meer via wetenschappelijk onderzoek, aan het versterken van loopbaanleren.

Afstemming en samenwerking met werkgevers

Naast het traditionele contact met het werkveld via kanalen als bedrijfsadviescommissies en brancheorganisaties, krijgt de samenwerking met de werkgevers door de invoering van het competentiegerichte onderwijs een nieuwe dimensie: bij alle competentiegerichte opleidingen spelen vertegenwoordigers van het werkveld een essentiële rol in de kwalificerende beoordeling. Dit krijgt bijvoorbeeld vorm door participatie van werkveldvertegenwoordigers in panelgesprekken in het kader van portfoliowaardering. De vertegenwoordigers van de werkgevers worden, soms samen met docenten van het Regio College, getraind in deze nieuwe rol.

Voor werkgevers in allerlei sectoren (industrie, zorg, detailhandel) verzorgt het Regio College een toenemend aantal maatwerktrajecten.

Inburgering en educatie

In 2008 werd bevestigd wat zich in de voorgaande jaren al had aangekondigd: de nieuwe inburgeringswet werkt niet. Gemeenten hebben de grootste moeite om deelnemers voor inburgeringstrajecten aan te leveren en de contracten met de gemeenten blijken voor ROC's vaak onwerkbaar en verliesgevend te zijn. Een en ander heeft het Regio College ertoe genoopt om medio 2008 de overeenkomsten met de gemeente Amsterdam en de gemeenten Beverwijk en Heemskerk op te zeggen. Alleen met de gemeenten in Noord-Kennemerland loopt nu nog een inburgeringscontract, tot zomer 2009. De afname van inburgeringstrajecten heeft geleid tot een forse personele krimp bij de afdeling Plaveia.

Op het gebied van educatie zijn de ontwikkelingen positiever. Het educatiebudget van Zaanstad is in 2008, in tegenstelling tot 2007, volledig ingezet. Voor de gemeenten in het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Waterland (ISW) is een benutting van 80% bereikt. Eind 2008 is voor de ISW-gemeenten een extra inspanning gepleegd om tot een hoger niveau van diensten en daarmee inzet van middelen te komen. Nieuwe, succesvolle trajecten zijn opvoedingsondersteuning en budgetbeheer. De invoering van het zogenaamde Participatiebudget, die onder meer tot gevolg heeft dat vanaf 2011 educatie een open bestel is waarbij het Regio College een van de marktpartijen wordt, maakt een strategische heroriëntatie op de educatie-activiteiten noodzakelijk.

Het volwassenenonderwijs (VAVO) heeft in 2008 een groei van 40% gekend, mede als gevolg van de eenmalige effecten van de invoering van de vernieuwde tweede fase in het reguliere onderwijs.

Huisvesting

Eind 2008 hebben Regio College, Purmerendse ScholenGroep (PSG) en gemeente Purmerend definitief overeenstemming bereikt over de verbouwing van het gebouw Spinnekop, voorheen Koogmolen, tot een gezamenlijk onderwijsgebouw voor deelnemers van het Regio College en vmbo-leerlingen (bovenbouw) van de PSG. Hiermee gaat een lang gekoesterde wens van beide onderwijsinstellingen in vervulling om een extra impuls te geven aan de samenwerking tussen vmbo en mbo in Purmerend. De Spinnekop wordt in gebruik genomen bij de start van het schooljaar 2009-2010.

De gesprekken met de gemeente Zaanstad en Ymere over de ontwikkeling van de locaties aan de Cypressehout hebben in 2008 nog niet tot een concreet resultaat geleid. Wel is er inmiddels zicht op een oplossing die tegemoet komt aan de wensen van alle partijen.

Nieuwe website

In mei is de nieuwe website van het Regio College gelanceerd. Met deze website presenteert het Regio College zich duidelijker en prominenter en is de informatie beter toegankelijk voor belanghebbenden en geïnteresseerden.

Financiële bijsturing

Halverwege 2008 heeft het College van Bestuur een bezuinigingsoperatie in gang gezet, omdat op basis van tussentijdse financiële rapportages duidelijk was geworden dat bij ongewijzigd beleid het jaar 2008 met een aanmerkelijk tekort zou worden afgesloten.

Alle afdelingen en diensten hebben aan deze operatie bijgedragen, hetzij door het bezuinigen op formatie hetzij door het besparen op overige kosten. Deze inspanningen hebben ertoe geleid dat er over 2008 een licht positief financieel resultaat is geboekt.

2.2 De deelnemer voorop

In Op Koers 2011 staat het kort en bondig: de deelnemer staat bij het Regio College voorop. Het Regio College wil een actieve en effectieve bijdrage leveren aan het studiesucces en de ontplooiing van de deelnemers door het aanbieden van een ruime keuze aan opleidingen met aantrekkelijk, actueel en efficiënt onderwijs, een goede begeleiding en een plezierige sfeer.

2.2.1 Beroepsonderwijs

In onderstaande tabellen staan cijfers over de prestaties van het Regio College op dit vlak in 2008 en voorafgaande jaren.

Deelnemers en diploma's beroepsonderwijs

(meetmoment: oktober van genoemd studiejaar)

	2006/2007	2007/2008	2008/2009	Ontwikkeling ²
Deelnemers BOL	3.289	3.266	2.820	- 13,7%
Deelnemers BBL	2.199	2.586	3.057	+ 18,2%
Aantal diploma's ¹	1.703	1.875	1.811	-3,4%

¹: aantal diploma's gemeten per kalenderjaar van het eerstgenoemde jaar in de kolom

²: t.o.v. vorige schooljaar

Het aantal deelnemers BOL is in vergelijking met het schooljaar 2007/2008 fors afgenomen, terwijl het aantal deelnemers BBL wederom sterk is gestegen. De stijging van het aantal BBL-deelnemers kan voor een deel worden verklaard uit de succesvolle activiteiten van het Regio College op het gebied van maatwerkopleidingen en contractonderwijs. De (in 2008 nog) krappe arbeidsmarkt kan ertoe hebben geleid dat werkgevers sneller een BBL-traject aanbieden om jongeren binnen te halen. Een andere mogelijk oorzaak voor de daling van het aantal BOL-deelnemers is de toegenomen concurrentie van andere, naburige ROC's. Zoals aan het begin van dit jaarverslag aangegeven, is dit ook één van de factoren die hebben geleid tot het voornemen tot samenwerking met het Horizon College.

Wat betreft het rendement van het beroepsonderwijs bestaan er op dit moment verschillende indicatoren naast elkaar. Ministerie van OC&W, onderwijsinspectie en MBO Raad hebben met elkaar afgesproken dat vanaf 2009 zal worden uitgegaan van de volgende indicatoren:

- het *jaarresultaat*, kortweg het percentage gediplomeerde deelnemers ten opzichte van alle studenten die in het verslagjaar de instelling verlaten óf met een diploma doorstromen;
- het *diplomaresultaat*, kortweg het percentage studenten dat met een diploma de instelling verlaat ten opzichte van alle studenten die in het verslagjaar de instelling verlaten.

Daarnaast zijn tot nu toe in de landelijke MBO Benchmark en in de jaarverslagen van het Regio College de volgende indicatoren, die een andere uitkomst geven dan de twee bovengenoemde indicatoren, gehanteerd:

- het *instellingssucces*, het aantal gediplomeerden van een instelling in een jaar gedeeld door de som van de gediplomeerde en ongediplomeerde deelnemers die de instelling in dat jaar verlaten;
- het *deelnemerssucces*, het aantal gediplomeerden dat het mbo verlaat, gedeeld door het totaal aantal deelnemers dat het mbo in dat jaar verlaat.

In onderstaande tabellen wordt de ontwikkeling van deze indicatoren weergegeven.

In bijlage 1 zijn jaarresultaat en diplomaresultaat gespecificeerd per afdeling.

Jaarresultaat Regio College

	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Totaal	66%	67%	64%
Niveau 1	68%	65%	62%
Niveau 2	61%	65%	59%
Niveau 3	67%	67%	64%
Niveau 4	71%	70%	71%

Bron: gegevens Regio College

Het jaarresultaat én het diplomaresultaat zijn ten opzichte van de positieve trend in de jaren sinds 2003/2004 voor het eerst gedaald. Dit ondanks het feit, dat de ingezette aanpak van voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten is gecontinueerd. De samenwerking met RMC in het kader van de aanpak van schoolverzuim is zelfs versterkt. In de redenen voor uitval zijn persoonlijke redenen met 25% gestegen. Opleidingsgebonden redenen met 17%, waarbij met name "onjuist beroepsbeeld" en "geen beschikbaarheid van BPV-plek" zijn toegenomen. Nader onderzoek naar de achtergronden van de trendbreuk wordt ondernomen. Een mogelijke verklaring is gelegen in het vroegtijdiger onderkennen en verwijzen van deelnemers die geen aansluiting vinden op het onderwijs (door veelvuldig verzuim of anderszins).

Diplomaresultaat Regio College

	2003/2004	2004/2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Totaal	59%	62%	63%	65%	63%
Niveau 1	22%	43%	52%	52%	42%
Niveau 2	42%	43%	50%	53%	47%
Niveau 3	65%	68%	70%	69%	67%
Niveau 4	78%	74%	73%	76%	77%

Bron: gegevens Regio College

Vergelijking van de cijfers voor jaarresultaat en diplomaresultaat leert, dat met name op niveau 1 en 2 veel deelnemers met een diploma doorstromen naar een hogere opleiding. Hierdoor lijkt het diplomaresultaat ongunstiger dan het ten opzichte van andere niveaus is.

Wat betreft het rendement van de opleidingen gaat Op Koers 2011 uit van wat het instellingssucces wordt genoemd. Ook de landelijke MBO Benchmark gaat tot nu toe uit van deze indicator. Deelnemers die doorstromen naar een hoger niveau met een diploma voor het oorspronkelijke lager niveau, worden in deze definitie als gediplomeerd meegerekend.

De cijfers komen met een jaar vertraging beschikbaar: de derde Benchmark MBO, die voorjaar 2009 is gepubliceerd, bevat de cijfers per 1-10-2007.

Instellingssucces naar opleidingsniveau, definitie Benchmark MBO

	Regio College 2005-2006	Regio College 2006-2007	Gemiddelde alle ROC's 2006-2007	Ambitie Regio College 2011
Instellingssucces totaal	66,8%	68,6%	67,0%	
Instellingssucces niveau 1	65,7%	62,8%	62,4%	70%
Instellingssucces niveau 2	60,8%	64,7%	61,9%	65%
Instellingssucces niveau 3	69,9%	71,3%	70,2%	72%
Instellingssucces niveau 4	70,8%	72,8%	70,4%	72%

Bron: Benchmark middelbaar beroepsonderwijs

Uit de tabel blijkt dat over het geheel genomen het instellingssucces van het Regio College in de periode 2005-2007 is toegenomen en een procentpunt boven het ROC-gemiddelde ligt. Voor niveau 1 is het instellingssucces echter afgenomen, terwijl er nog een forse inspanning moet worden gepleegd om de voor 2011 gestelde ambitie te realiseren. Voor de niveaus 2-4 is het beeld positiever.

De eerder geschetste ontwikkeling van resultaten in 2007/2008 geeft aan dat nog geen sprake is van een duurzame trend.

Naast het instellingssucces wordt in de landelijke Benchmark ook het deelnemerssucces gemeten. Omdat hier de gediplomeerden die binnen de instelling doorstromen naar een hoger niveau niet worden meegerekend, zijn de scores voor het deelnemerssucces op de niveaus 1 en 2 lager dan bij het instellingssucces. Het omgekeerde geldt voor de niveaus 3 en 4. Ook hier geldt weer dat de cijfers uit de Benchmark met een jaar vertraging beschikbaar komen.

Deelnemerssucces naar opleidingsniveau

	Regio College 2005-2006	Regio College 2006-2007	Gemiddelde alle ROC's 2007
Deelnemerssucces totaal	66,2%	69,5%	68,6%
Deelnemerssucces niveau 1	51,4%	51,6%	46,6%
Deelnemerssucces niveau 2	51,0%	54,9%	51,6%
Deelnemerssucces niveau 3	72,1%	73,4%	72,5%
Deelnemerssucces niveau 4	77,7%	82,1%	78,6%

Bron : Benchmark middelbaar beroepsonderwijs

Het beeld dat uit deze tabel naar voren komt, is grosso modo hetzelfde als bij het instellingssucces. Het resultaat is verbeterd en het Regio College scoort beter dan het landelijke gemiddelde. Verschil is dat het resultaat voor niveau 1 stabiel is gebleven.

De tevredenheidsonderzoeken die onder deelnemers zijn verricht, geven voor 2008 het volgende totaalbeeld:

	Uitstroom- onderzoek	Doorstroom- onderzoek	JOB ODIN	Ambitie Regio College 2011
Rapportcijfer opleiding	7,0	6,1	6,7	7,0
Rapportcijfer school	6,6	5,6	5,9	7,0

Het uitstroomonderzoek is een landelijk onderzoek (MBO-Kaart) onder gediplomeerde schoolverlaters uit het schooljaar 2006-2007. Deze schoolverlaters hebben de vragenlijst begin 2008 ontvangen.

Het doorstroomonderzoek is een tweejaarlijks onderzoek onder deelnemers van het Regio College; de onderzoeksgroep werd gevormd door de deelnemers die voor het schooljaar 2007-2008 waren ingeschreven voor een opleiding.

JOB ODIN is het landelijke onderzoek dat de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs in 2007 heeft gehouden onder deelnemers van ROC's.

De tabel laat zien dat het Regio College over het geheel genomen een krappe voldoende scoort, met als uitschieter in positieve zin de beoordeling van de opleiding door gediplomeerde schoolverlaters. Vooral waar het gaat om het rapportcijfer over school moeten er nog de nodige inspanningen worden verricht om de ambitie voor 2011 te realiseren. Belangrijk kritiekpunt van de deelnemers betreft de kwaliteit van de ICT-voorzieningen. Samen met het bedrijf waaraan het Regio College een deel van de ICT-voorzieningen heeft uitbesteed, wordt gewerkt aan een oplossing van dit knelpunt. De resultaten van de tevredenheidsonderzoeken worden verder besproken met de onderwijsmanagers en met de hoofden van de diensten en waar mogelijk worden gerichte acties ondernomen.

Een voortijdig schoolverlater (vsv) is een deelnemer die aan het begin van het schooljaar nog stond ingeschreven, maar op 1 oktober van het jaar erna niet meer is ingeschreven bij een onderwijsinstelling en geen startkwalificerend diploma heeft behaald. De ontwikkeling van het aandeel vsv-ers is als volgt.

Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters t.o.v. totaal aantal deelnemers

	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Regio College	13%	11%	12%
Gemiddelde ROC's	11%	11%	11%

Bron: CFI, cijfers 2007-2008 zijn voorlopig.

In de periode 1 oktober – 31 december 2008 hebben 2.465 deelnemers het Regio College verlaten, waarvan 1.127 met diploma en 1.338 zonder diploma.

In 2008 zijn 376 deelnemers binnen het Regio College veranderd van opleiding/leerweg.

In het schooljaar 2007-2008 is een start gemaakt met een nieuwe, gestructureerde aanpak van het ongeoorloofd verzuim door deelnemers. Deze aanpak is vertaald in een verzuimprotocol. Naar aanleiding van ervaringen in de praktijk en opmerkingen van de onderwijsinspectie is het protocol voor het nieuwe schooljaar bijgesteld. De coördinatie van de verzuimaanpak is belegd bij het Servicecentrum. Hier vinden ook de meldingen plaats en wordt het tweewekelijks spreekuur van de Leerplicht gehouden.

Binnen het Regio College speelt het Servicecentrum een belangrijke regisserende rol bij de begeleiding van deelnemers die extra aandacht en zorg nodig hebben. Het streven is om de zorgstructuur zoveel mogelijk te laten aansluiten op de reguliere begeleidingsstructuur. De loopbaancoaches (iedere deelnemer heeft zo'n coach) van de onderwijsteams spelen daarbij een belangrijke rol.

In het schooljaar 2007-2008 hebben 275 deelnemers, dat is 5% van het totale deelnemersbestand, gebruik gemaakt van specifieke faciliteiten die centraal, via het Servicecentrum, worden aangeboden. De verdeling over de verschillende faciliteiten is als volgt:

Faciliteit	Aantal deelnemers 2007-2008
Schoolmaatschappelijk Werk	170
Leerling Gebonden Financiering	63
Zorg Advies Team (ZAT)	17
Dyslexie onderzoek en advies	23
Totaal	275

Via de Leerling Gebonden Financiering (LGF), ook wel rugzakje genaamd, kunnen deelnemers met een handicap of een chronische ziekte extra zorg organiseren tijdens hun opleiding.

In 2007 is een pilot Zorg Advies Team (ZAT) gestart, waarin het Regionaal Meld en Coördinatiepunt (de leerplichtambtenaren), Bureau Jeugdzorg, de GGD en Altra, een instelling voor jeugdzorg en speciaal onderwijs, participeren. In het ZAT bespreken de betrokken instanties complexe zorgvragen en maken ze afspraken over te ondernemen acties. De pilot heeft uitgewezen dat het ZAT een belangrijke rol kan vervullen in de afstemming tussen de diverse instanties. Ook zorgt het ZAT voor meer begrip bij en ondersteuning aan de loopbaancoaches.

Het ZAT wordt in het schooljaar 2008-2009 voortgezet, waarbij de samenwerking met onder meer de geestelijke gezondheidszorg en de ZAT's die al in het vmbo functioneren wordt uitgebreid.

Het Kenniscentrum Talen bundelt binnen het Regio College de expertise op het gebied van taalonderwijs en ondersteunt de onderwijsafdelingen bij de uitvoering van het taalbeleid, zoals het opstellen, uitvoeren en analyseren van toetsen en het remediëren van taalachterstanden.

Voor een succesvolle (school)loopbaan van deelnemers is het belangrijk dat er een goede overgang is van vmbo naar mbo en van mbo naar hbo. Hierop wordt verder ingegaan in par. 2.3.1, waar de samenwerking tussen Regio College met vmbo- en hbo-instellingen.

2.2.2 Inburgering en educatie

Zoals eerder in dit verslag aangegeven, is het aantal deelnemers aan inburgeringstrajecten bij het Regio College fors afgenomen. De contracten met de gemeenten Amsterdam, Beverwijk en Heemskerk zijn in 2008 beëindigd.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de aantallen deelnemers op het gebied van educatie en volwassenenonderwijs.

Educatie-deelnemers in kalenderjaar 2008	Nog in Traject	Succesvol afgerond	Voortijdig verlaten	Totaal
1. Educatieve redzaamheid (niveau 4, niet certificaatgericht)	0	0	0	0
2. Sociale redzaamheid (niveau 1-4)	409	209	89	707
3. Professionele redzaamheid ongekwalificeerd (niveau 1-4)	50	60	70	180
4. Professionele redzaamheid gekwalificeerd (niveau 1-4)	28	15	2	45
5. Deelnemers VAVO (VWO/HAVO/MAVO/VMBO-t)	114	26	61	201
6. Alfabetisering voor allochtonen	193	3	31	227
7. Totaal	794	313	253	1360

2.3 Partnerschap in de regio

De Zaanstreek en Waterland vormen de thuisbasis van het Regio College. In Op Koers 2011 spreekt het Regio College uit actieve steun te willen verlenen aan de sociaal-economische ontwikkelingen in deze regio's. Het Regio College neemt zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en toont zich een betrouwbare partner.

Het Regio College wil een professionele partner voor werkgevers en gemeenten zijn. Dat betekent volgens Op Koers 2011 dat deze partijen kunnen rekenen op actuele opleidingen die aansluiten bij hun behoefte en ontwikkeling, op goede samenwerking bij de uitvoering van het onderwijs en op maatwerk voor cursussen en trainingen.

2.3.1 Samenwerking met vmbo en hbo

Een belangrijk onderdeel van deze regionale missie is het versterken van de samenwerking met het vmbo in de Zaanstreek en Waterland. Met de programma's Startbaan (Zaanstreek) en Bruggen bouwen in Waterland wordt er gewerkt aan een eigentijdse en efficiënte doorlopende opleiding in het beroepsonderwijs. Samenwerkingpartners in de Zaanstreek zijn OVO-Zaanstad en Amarantis, in Waterland zijn dat de Purmerendse Scholengroep (PSG), De Triade, het Don Bosco College en het Clusius College.

Het streven is om vmbo-leerlingen zo snel mogelijk in aanraking te laten komen met het mbo. Beter oriëntatie in het vmbo op vervolgonderwijs maakt een bewustere keuze voor een vervolgopleiding mogelijk en leidt tot een groter studiesucces. Door de samenwerking vmbo-mbo ontstaat er een onderwijsprogramma waarin het accent gaandeweg verschuift van 'zicht krijgen op de eigen talenten', via het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en houding naar 'bewezen competent zijn', met als resultaat het behalen van een mbo diploma.

In 2008 zijn in Waterland de projecten 'mee op stage' en 'mee naar de opleiding' als pilot van start gegaan. Hier trekken een vmbo-leerling en een mbo-leerling in koppels op. Kern is dat de vmbo-leerling ontdekt wat er bij komt kijken als je een opleiding kiest. Zo bereidt deze zich beter voor op de te nemen stappen. De mbo-leerling werkt aan de ontwikkeling van competenties op het gebied van leidinggeven die in zijn programma staan. Bij deze pilot zijn tien bedrijven en organisatie betrokken waar de leerlingen aan de slag kunnen met hun opdrachten.

Een belangrijk onderdeel van de samenwerking in zowel Purmerend als Zaanstad wordt gevormd door de Turboroute, voor leerlingen van de theoretische leerweg die in twee jaar door willen stromen naar

het hbo. Inmiddels nemen 40 leerlingen deel. Oriëntatie op een vervolgopleiding en ontwikkelen van competenties is voor de leerlingen in de theoretisch leerweg essentieel. Daartoe zijn er projecten ontwikkeld voor leerlingen van leerjaar 3 en 4 van het vmbo.

Het versterken van loopbaanleren wordt begeleid door wetenschappelijk onderzoek dat gedurende drie jaar de leerlingen volgt. In 2008 zijn 660 mbo deelnemers en 60 docenten bevroegd. Uit deze eerste meting komt naar voren dat het Regio College het op het punt van loopbaanbegeleiding iets beter doet dan het landelijk gemiddelde. De resultaten vormen aanleiding om de kwaliteit van de loopbaangesprekken te verbeteren.

De inbreng van leerlingen bij de vormgeving van de doorlopende opleiding is essentieel. Daarom is er een klankbordgroep waarin 4 vmbo en 8 mbo leerlingen adviezen geven aan de projectleiding.

Het ontwikkelwerk gebeurt door een groep van 16 docenten uit vmbo en mbo die regelmatig de collega's in de teams betrekken bij de vorderingen. Twee projectleiders regisseren het gezamenlijke herontwerpproces.

In het kader van Startbaan is een systeem ontwikkeld, genaamd ELKK, om de aanmelding van vmbo-leerlingen bij het mbo te volgen. Door invoering van dit systeem is het gelukt om het aantal leerlingen dat zich niet aanmeldt voor een opleiding en daarmee uit zicht dreigt te raken, drastisch terug te brengen. Het aantal vroegtijdig schoolverlaters bij de overgang van VMBO naar de vervolgopleiding is afgenomen naar 54 in 2008 (was in 2006 tenminste 97) en na actie van het RMC is dit aantal verder teruggebracht tot minder dan 10.

Een aanpak om taal- en rekenprestaties te verbeteren en te komen tot een doorlopende leerlijn vmbo-mbo op dit onderwerp, is in 2008 in gang gezet. Betere voorlichting over opleidingen, een nieuwsbrief voor 4^e klassers vmbo over de overstap naar het mbo, een sluitende aanpak voor zorgleerlingen bij de overgang van vmbo naar mbo en het onderwijs zó inrichten dat leerlingen al in het vmbo thuisraken in de werkwijze en studieopzet van het mbo, zijn thema's waar docenten vmbo en mbo in 2008 samen in projectgroepen aan werken.

Het bij elkaar brengen van twee werelden, vmbo en mbo, die elk hun eigen gebruiken en gewoontes hebben, kost de nodige voorbereiding. Daar lag zowel in Bruggen bouwen in Waterland als in Startbaan in 2008 de nadruk op. De aanpak van Regio College en de vmbo-scholen staat landelijk in de belangstelling. Dit jaar is op 3 conferenties een presentatie verzorgd door projectleiders en docenten.

In Waterland werkt het Regio College intensief samen met de Purmerendse Scholen Groep (PSG) en ook met de andere vmbo-scholen in Waterland zoals De Triade, het Don Bosco College en het Clusius College. Ook daar investeren het Regio College en de vmbo-scholen gezamenlijk in de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen.

Samen met de Purmerendse Scholen Groep en met Triade voor de bouwopleidingen heeft het Regio College in 2008 verder gewerkt aan het verbinden van de laatste twee leerjaren van het vmbo en het mbo-onderwijsprogramma. Docenten van het Regio College en van de vmbo-scholen maken intensief kennis met elkaars schoolsoort en onderwijsprogramma en ontwikkelen gezamenlijke leerlijnen en pedagogische principes. Ook voor de theoretische en gemengde leerweg krijgt deze aanpak gestalte.

Betere afstemming tussen vmbo en mbo biedt de mogelijkheid om snellere routes te ontwikkelen en de doorstroming naar het hbo te verbeteren. Bij de afdeling Economie is de zogenaamde Turboroute op succesvolle wijze uitgebouwd. Deze route biedt deelnemers de gelegenheid om het traject vmbo-mbo-hbo zonder abrupte overgangen en in versneld tempo af te leggen.

Voor deelnemers die het vmbo zonder diploma hebben verlaten of om andere redenen niet in opleidingen op hogere niveaus worden toegelaten, verzorgt het Regio College onder de naam AanZ! drempelloze niveau 1 opleidingen. AanZ! kent vier uitstroombifferentiaties.

Het Regio College heeft in 2008 ook verder gewerkt aan het verbeteren van de doorstroom van mbo naar hbo. De MHBO-opleidingen bij de afdeling economie vormen hiervan een goed voorbeeld. Deze opleidingen trekken steeds meer deelnemers, ook havo-leerlingen. Deelnemers aan de ICT BOL 4 opleidingen wordt de mogelijkheid geboden hun opleiding versneld, in 3 jaar, af te ronden.

2.3.2 Samenwerking met werkgevers en gemeenten

Aan het afstemmen van de opleidingen op de behoeften en wensen van werkgevers is in 2008 opnieuw veel aandacht gegeven door per opleiding regelmatig en structureel contact met de vraagzijde van de arbeidsmarkt te houden. Binnen de onderwijsteams zijn docenten (regisseurs) aangewezen, die de beroepspraktijkvorming (BPV) en het onderhouden van relaties met werkgevers coördineren.

Het opzetten van nieuwe opleidingen gebeurt ook altijd in nauw overleg met het beroepenveld. De voedingsmiddelenindustrie in de Zaanstreek heeft aangegeven dat er behoefte bestaat aan een nieuwe mbo-opleiding die aansluit bij de ontwikkelingen in de branche en die bovendien aantrekkelijk is voor potentiële deelnemers.

Inspeland op deze behoefte is het Regio College in samenwerking met het Clusius College begonnen met het opzetten van een nieuwe opleiding Food and Innovation. Het streven was om deze opleiding begin studiejaar 2008-2009 van start te laten gaan, maar het is niet gelukt om voldoende studenten voor de opleiding te werven. Met bedrijfsleven en Clusius College wordt gekeken hoe deze opleiding in 2009 wel succesvol in de markt kan worden gezet.

De beroepspraktijkvorming (BPV) van deelnemers maar ook de examinering zijn onderdelen van het onderwijsproces waar werkgevers en Regio College elkaar treffen. In 2008 is opnieuw bij BPV-bedrijven een onderzoek uitgevoerd naar de tevredenheid over de wijze waarop het Regio College vorm geeft aan de BPV en aan de examinering. De resultaten van het onderzoek zijn in onderstaande tabel samengevat.

Resultaten BPV enquête 2008 (respondenten: werkgevers)

	Goed	Vol- doende	Onvol- doende	Slecht	Neutraal
Informatie over BPV vanuit opleiding	13,8%	59,2%	14,3%	2,6%	10,7%
Begeleiding deelnemer tijdens BPV vanuit opleiding	17,2%	58,2%	7,0%	2,9%	15,5%
Aansluiting onderwijs op beroepspraktijk	18,4%	50,1%	20,4%	1,8%	6,1%
Wijze van beoordeling BPV	18,3%	66,4%	5,8%	1,6%	7,5%
Aansluiting toetsing en examinering bij beroepspraktijk	12,6%	58,7%	8,3%	3,4%	10,5%

De uitvoering en begeleiding van de BPV worden in het algemeen door een ruime meerderheid van de respondenten als voldoende tot goed beoordeeld. De informatie vanuit de opleiding en de aansluiting van onderwijs op beroepspraktijk beoordeelt een flinke minderheid van de respondenten als onvoldoende. De resultaten van de enquête, die ook per afdeling kunnen worden gespecificeerd, zijn intern besproken met managers en regisseurs BPV en verbeteracties zijn zo nodig opgenomen in de teamwerkplannen. Daarnaast zijn de resultaten en mogelijke verbeteracties besproken met grote werkgevers en in bedrijfsadviescommissies.

Met de medewerkers van de werkgevers die bij de BPV en de examinering zijn betrokken, wordt zowel op individueel als collectief niveau contact onderhouden. In 2008 hebben de verschillende opleidingen bijeenkomsten georganiseerd, waar praktijkbegeleiders en examinatoren uit het bedrijfsleven ervaringen uitwisselden en hun deskundigheid op het gebied van begeleiding en examinering verder konden ontwikkelen. Daarnaast zijn docenten van het Regio College regelmatig op bedrijfsbezoek gegaan.

De Stichting Installatiewerk Noord-Holland, een opleidingsbedrijf voor de installatiebranche, heeft een passende huisvesting gekregen bij het Regio College in Zaandam. Ook inhuizing in de Spinnekop in Purmerend wordt voorzien. Hierdoor ontstaat er een intensieve samenwerking tussen de opleidingen Elektrotechniek, Installatietechniek en Installatiewerk. De verbinding tussen theorie en praktijk kan nu uitgevoerd worden.

In 2008 heeft het Regio College een convenant afgesloten met Kenteq, het kenniscentrum voor technisch vakmanschap. Dit convenant genaamd PINS (Partners in Succes) is bedoeld om de kennis die bij beide organisaties aanwezig is op het gebied van competentiegericht onderwijs met elkaar en met bedrijven te delen.

Het Regio College is in 2008 wederom succesvol geweest in het op verzoek en in samenwerking met werkgevers ontwikkelen van diplomagerichte opleidingstrajecten op maat. Bij Corus zijn de in company-opleidingen op het gebied van procestechiek en logistiek voortgezet. Bij MSD leidt het Regio College medewerkers op die werken in de lijn waar het nieuwste vaccin voor baarmoederhalskanker wordt gemaakt en bij BNI, de enige behangfabriek in Nederland, is op de werkvloer een procesopleiding voor medewerkers verzorgd.

Niet alleen in de industrie, maar ook in de zorg en in de detailhandel heeft het Regio College een groeiend aantal maatwerktrajecten verzorgd. Het Regio College heeft hierover onder meer met de zorgaanbieders Eveen en Zorgcirkel Waterland afspraken gemaakt. Medewerkers van deze organisaties volgen bij het Regio College op basis van EVC's een verkorte opleiding tot verzorgende (niveau 3). Een ander voorbeeld wordt gevormd door de samenwerking met Pearl Benelux die in 2008 in gang is gezet. Deze keten heeft dringend opticiens nodig. Samen met Pearl heeft het Regio College een BBL+ versneld opgezet zodat de opticiens in spé eerder functiegericht worden opgeleid. Inmiddels zijn er 40 deelnemers gestart. Ook hebben we een start gemaakt met een EVC procedure van 80 medewerkers. Deze medewerkers krijgen in 2009 de mogelijkheden hun diploma te behalen als opticien.

Een lijst van contractpartners in 2008 is als bijlage 2 bij dit verslag gevoegd.

In Zaandam is het Regio College van start gegaan met een project BBL+ met 3 groepen moeilijk bemiddelbare werklozen zonder startkwalificatie. Dit traject moet leiden naar werk en startkwalificatie. Resultaten worden verwacht in 2009.

Het Regio College heeft in 2008 geparticipeerd in een aantal regionale samenwerkingsverbanden en projecten, waarbij met gemeenten en bedrijfsleven wordt samengewerkt.

De stichting Zaanstreek First in Food heeft tot doel de ontwikkeling van de voedingsmiddelenindustrie en aanverwante bedrijven in de regio te stimuleren en de relaties tussen die bedrijvigheid en het onderwijs te versterken. Het Regio College heeft een belangrijke bijdrage aan de activiteiten van de stichting geleverd, onder meer via ontwikkelen van plannen voor een nieuwe opleiding Food, Health and Innovation in samenwerking met het Clusius College.

Het Regio College participeert in de Zaanse Economische Raad, het platform waarin gemeente, bedrijfsleven en onderwijs het sociaal-economische beleid voor de gemeente bespreken en ontwikkelen, en in de Ondernemerskring Zaanstreek. Ook neemt het Regio College deel in de Klankbordgroep Beroepsonderwijs Techniek Zaanstreek, waarin bedrijfsleven, vmbo en mbo afspraken maken over het stimuleren en promoten van het technisch beroepsonderwijs en over het verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

In Waterland participeert het Regio College in de ondernemersvereniging Purmerendse Regio Ondernemers en in het door de Kamer van Koophandel Noordwest Holland georganiseerde overleg tussen bedrijfsleven en onderwijsinstellingen.

2.4 Personeel en Organisatie

2.4.1 Organisatieontwikkeling en professionalisering

In 2008 zijn drie omvangrijke ontwikkeltrajecten, die al eerder waren gestart, voortgezet.

De afdelingsmanagers hebben in juni 2008 een indringend *MD-traject* afgerond, waarin zij op basis van een persoonlijk ontwikkelplan werkten aan het versterken van hun competenties als onderwijskundig leider en verandermanager.

Alle 23 *teams in het beroepsonderwijs* zetten in de eerste helft van 2008 hun ontwikkeltraject 'op weg naar werken als *resultaatverantwoordelijk team*' voort. Dat proces is in de meeste teams in 2006 gestart en systematisch ondersteund tot de zomer van 2008. Leren werken als resultaatverantwoordelijk team is een ingrijpende ontwikkeling die de nodige tijd en aandacht vraagt. In 2006 werd voorzien dat het minimaal drie jaar zou duren voor het grootste deel van de teams werkelijk samenwerkt aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied van onderwijs (uitvoering, vernieuwing en kwaliteitsborging).

Alle teams hebben met externe teamcoaches gewerkt aan de kwaliteit van samenwerking en oriënteren zich op te behalen resultaten. In het voorjaar van 2008 maakte elk team een teamwerkplan voor het schooljaar 2008/9; daarmee wordt het leren werken als resultaatverantwoordelijk team steeds concreter.

Voor *docenten in het beroepsonderwijs* is in 2006 het *project FOCUS* gestart. Docenten hebben de beschikking over een persoonsgebonden budget, dat zij kunnen inzetten voor professionalisering die de implementatie van de onderwijsvernieuwing (cgo) ondersteunt. De trainingen worden voor een groot deel door eigen medewerkers uitgevoerd. Succesvolle FOCUS-trainingen waren in 2008 de werkplaats loopbaancoach en de training actief leren.

Nieuw in 2008 was dat 16 docenten een werkveldstage bekostigden uit hun FOCUS-budget; FOCUS ondersteunde de docenten bij hun reflectie en terugkoppeling van hun leerervaringen naar hun team. In 2008 was ook een sterke toename te zien van individuele maatwerktrajecten, waarbij vaak lesobservaties en coaching on the job een rol spelen. Er is een toenemende bereidheid van docenten om anderen een kijkje in hun keuken te laten nemen.

Sinds de start van FOCUS in 2006 zijn 263 trajecten uitgevoerd en heeft 58% van de docenten een activiteit via FOCUS gevolgd.

Overzicht deelname aan Focus naar type activiteit

Aard activiteit	Aantal deelnemers
Werkplaats loopbaancoach	34
Training actief leren	43
Training reflecteren met deelnemers	7
Werkveldstage	16
Focus op Maat	134
TOTAAL	234
Teamtrajecten	2 (25)

Overzicht deelname aan Focus naar afdeling

Afdeling	Aantal docenten met Focus budget	Aantal trajecten	Aantal docenten in trajecten	% deelnemende docenten
Agogische Beroepen	59	46	36	61,0%
Gezondheidszorg en AanZ!	45	29	26	57,8%
MBO Economie	52	52	37	71,2%
Handel & UV	46	26	17	37,0%
Toerisme & hospitality	30	26	20	66,7%
BSP	36	45	21	58,3%
ICT	15	9	11	73,3%
POL	40	30	20	50,0%
TOTAAL	323	263	188	58,2%

2.4.2 Aanpassingen organisatie

In 2007 zijn de diverse afdelingsadministraties en de sectorale Examenbureaus herschikt tot drie Bureaus Onderwijs Ondersteuning (BOO). De BOO's hebben tot taak de resultaatverwoordelijke teams administratief en organisatorisch te ondersteunen; op het gebied van inschrijving van deelnemers nemen de BOO's een sleutelpositie in, waarbij wordt geschakeld tussen deelnemers, docenten en de centrale deelnemersadministratie van het Regio College. Door de veelal kleine administraties samen te voegen, worden de bedrijfsvoering en de administratieve ondersteuning van de afdelingen verbeterd. In de kengetallen zien we deze organisatieontwikkeling terug: in 2007 maakte de administratieve formatie deel uit van de afdelingsformatie; in 2008 is de formatie voor de ondersteunende processen uit de afdelingsformatie gehaald.

In oktober 2008 is de dienst Onderwijs, Ontwikkeling en Kwaliteitszorg (OOK) operationeel geworden. In deze dienst zijn de krachten van de afdeling Onderwijs en Kwaliteitszorg en van het programmamanagement onderwijsvernieuwing gebundeld. De dienst OOK ondersteunt en adviseert afdelingen, coördineert afdelingsoverstijgende activiteiten en projecten en borgt de kwaliteitszorg op onderwijsinhoudelijk gebied. Ook het Servicecentrum, dat zich bezighoudt met advisering aan en begeleiding van deelnemers, behoort tot de dienst.

2.4.3 Kengetallen personeel

2.4.3.1 personeelsopbouw in aantallen fte naar functiegroep

Fte	2008	OP	Onderwijs-OBP	Onderwijs-totaal	OBP overig	Totaal dienst/inhuur 2008	Totaal dienst/inhuur 2007
Afdelingen Techniek	74,8	8,3	83,1	3	86,1	92,8	
Afdelingen Z&W	65	5,7	70,7	1,7	72,40	78,8	
Afdelingen Economie	88,2	13,2	101,4	3	104,4	123,8	
Plaveia (educatie, inburgering, havo/vwo) incl bedrijfsbureau	19,4	15,6	35	7,5	42,5	55,4	
Gemeenschappelijke diensten + FB				109,7	109,7	106,8	
BOO				29,6	29,6	-	
Totaal	247,4	42,8	290,20	154,5	444,7	462,9	

De formatie is in 2008 gedaald met 3,9% van 462,9 fte (2007) naar 444,7 fte. Ter vergelijking: in 2007 was de formatie met 7% gestegen (van 432,5 fte in 2006 naar 462,9 fte).

Vergeleken met 2007 is de formatie die rechtstreeks betrokken is bij het onderwijsproces (docenten, onderwijsassistenten, instructeurs, hoofdinstructeurs en loopbaancoaches Plaveia) gedaald met 4,4% van 303,7 fte (2007) naar 290,2 fte (2008). Bij deze cijfers moet worden bedacht dat het aantal gewogen deelnemers in deze periode daalde met 6% en het volume educatie/inburgering met 30%.

Naast de medewerkers die op basis van een arbeidsovereenkomst werkzaam zijn bij het Regio College werkten in 2008 een aantal medewerkers op contract- of uitzendbasis. In totaal betreft dat 24 fte, 5,4% van het totaal aantal fte.

2.4.3.2 Personeelsopbouw medewerkers met arbeidsovereenkomst naar leeftijd:

Personeel naar leeftijd in dienst (peildatum 31-12-2008)	Totaal 2008	In % totaal	Totaal 2007	In % totaal	OP 2008	OP 2007	OBP 2008	OBP 2007
< 20 jaar	0	0%	0	0%	0	0	0	0
20 t/m 29	29	5.16%	41	7.08%	16	18	13	23
30 t/m 39	77	13.70%	84	14.51%	29	28	48	56
40 t/m 49	161	28.65%	170	29.36%	88	102	73	68
50 t/m 55	156	27.76%	153	26.42%	98	96	58	57
56 t/m 60	107	19.04%	104	17.96%	68	68	39	36
> 60	32	5.69%	27	4.66%	22	18	10	9
Totaal	562	100%	579	100%	321	330	241	249

De leeftijdsgroep 50 t/m 60 jaar vormt een steeds groter deel van het personeelsbestand. In 2007 besloeg deze leeftijdsgroep 44 % van het totale bestand, in 2008 was dat 47%. Zoals uit de personeelsopbouw blijkt, is de vervangingsnoodzaak gezien het aantal 60plus medewerkers op termijn van 1 á 2 jaar 5,7%, ruim een procent meer dan in 2007.

Medewerkers van 52,5 jaar en ouder kunnen gebruik maken van de bapo-regeling. Als iedereen van 52,5 jaar en ouder gebruik zou maken van die voorziening, zou het totale verlies aan arbeidscapaciteit in 2008 29,67 fte bedragen. Het blijkt dat lang niet alle oudere werknemers gebruik maken van de bapo-voorziening. Een verklaring daarvoor is het groot aantal parttimers, ook onder de ouderen, dat werkzaam is bij het onderwijs. In 2008 was de omvang van de bapo uiteindelijk 13,54 fte (tegen 12,3 fte in 2007). Hiermee was het bedrag dat in 2008 is ingezet voor deze vorm van ouderenbeleid €581.000.

2.4.4 Arbeidsmarktpositie, zij-instroom en opleiden

In 2008 zijn 82 medewerkers (55 fte) in dienst getreden van het Regio College (2007: 108 medewerkers). Daarvan betrof het 60 vacatures voor het primair proces. Sommige daarvan blijven iets langer open staan; toch slagen we er in toenemende mate in medewerkers met nieuwe competenties aan te trekken die een goede aanvulling op het bestaande personeelsbestand vormen.

Opleiden en zij-instroom

In 2008 traden 19 zgn. zij-instromers in dienst.

Het Regio College is sinds 2006 opleidingschool voor de lerarenopleiding van de HvA. Sinds het schooljaar 2005/6 zijn 40 *leraren in opleiding* opgeleid bij het Regio College, waarvan er 11 na hun afstuderen een aanstelling bij het Regio College hebben gekregen en nu nog in dienst zijn. In het schooljaar 2007/8 hebben 7 *zij-instromers* de didactische aantekening voor de BVE gehaald; in het huidige schooljaar zijn 8 zij-instromende docenten bezig met deze opleiding.

Externe mobiliteit

In de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008 traden 107 medewerkers (70 fte) uit dienst van het Regio College (tegen 98 medewerkers in 2007).

Het Regio College heeft de afgelopen jaren werkwijzen en instrumenten ontwikkeld om managers te ondersteunen bij vraagstukken m.b.t. arbeidsmotivatie en mobiliteit. In 2008 hebben 19 medewerkers een mobiliteitstraject doorlopen en daarna de keus gemaakt de organisatie te verlaten.

2.4.5 Arbeidsverzuim

Het Regio College kende in 2008 een verzuim van 5,08 %. We zien een gestage daling van het ziekteverzuim: van 6,04% in 2006 en 5,39% in 2007 naar 5,08% in 2008.

Met dit percentage bevindt het Regio College zich ruim onder de norm van de BVE-sector, die 5,45% bedraagt.

We constateren dat langdurig en middellang verzuim goed onder controle is. Op de afdelingen waar het verzuimpercentage stijgt, blijkt dat grotendeels het gevolg van langdurig ziekteverzuim.

Aandacht blijft nodig voor de stijgende *meldingsfrequentie* (inmiddels 1.41, tegen de BVE-norm van 1).

2.5 Kwaliteitszorg

2.5.1 Resultaten Toezicht Inspectie

In juni 2008 is door de Inspectie een Onderzoek naar KwaliteitsVerbetering (OKV) van het onderwijs uitgevoerd bij de afdeling Toerisme en Zakelijke Dienstverlening en bij het cluster Uiterlijke Verzorging (UV) van de afdeling Handel/UV. Het onderzoek bij Toerisme en Zakelijke Dienstverlening leidde tot een voldoende beoordeling op zowel de opbrengsten (rendementen) als het primaire proces zelf. Door een gedegen analyse van de rendementscijfers op opleidingsniveau kon verbetering aangetoond worden. Het competentiegerichte onderwijs was op een aantal punten verbeterd in vergelijking met het eerste pilot jaar.

Bij het cluster UV waren verbeteringen in het primaire proces zichtbaar; op alle criteria voor beoordeling van het onderwijsproces werd een voldoende gescoord. De verbeteringen in het onderwijsproces hebben nog niet tot betere rendementen geleid. Dit betekent dat in 2009 opnieuw onderzoek wordt verricht naar de rendementen.

In oktober 2008 heeft het jaarlijks gesprek van de Inspectie met het College van Bestuur plaats gevonden. Op basis van de door het Regio College aangeleverde jaarcijfers over diploma's en uitstroom met en zonder diploma berekent de Inspectie het rendement per afdeling, onderverdeeld naar niveau. Op basis van landelijke cijfers legt de Inspectie de resultaten van het Regio College naast de normeringen die landelijk gelden.

Tevens bestudeert de Inspectie de resultaten uit het onderzoek naar de tevredenheid van deelnemers, dat om de twee jaar door het Regio College gehouden wordt. De voor het jaarlijks onderzoek toegezonden documenten van de planning en control cyclus op het Regio College, zowel centraal als op afdelingsniveau, geven aan op welke wijze het Regio College nieuwe activiteiten plant, verbeteringen op basis van onderzoek doorvoert en de realisering monitort. De afdelingen hadden een zelfevaluatie gemaakt met de state of art.

De door het Regio College gerealiseerde rendementen vormen de basis voor het oordeel van de inspectie over mogelijk tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs. Bij iedere afdeling beroepsonderwijs scoorden enkele niveaus onder het normgemiddelde van de inspectie.

De lage scores op niveau 1 en 2 konden grotendeels verklaard worden door de grote mate van interne doorstroom binnen enkele afdelingen op het Regio College. Veel deelnemers stromen na het behalen van een diploma door naar een hoger niveau. Omdat ze binnen de instelling blijven, worden ze conform de rendementsdefinitie van de Inspectie niet meegeteld als gediplomeerde in dat jaar. De rendementscijfers voor niveau 3 en 4 zijn daardoor kunstmatig hoog en die voor niveau 1 en 2 kunstmatig laag.

Na aanlevering van doorstroomcijfers aan de Inspectie bleef uiteindelijk de afdeling MBO Economie over als mogelijk risicovol vanwege de te lage opbrengsten op niveau 3 en 4. Tevens was de zelfevaluatie te weinig onderbouwd. De Inspectie besloot voor de afdeling MBO Economie tot een nader onderzoek. Daar reeds een interne audit voor het nieuwe competentiegerichte onderwijs (cgo) op stapel stond voor alle teams in het Regio College heeft de Inspectie aangesloten bij de eigen systematiek van het Regio College. In 2009 zal op basis van de cgo zelfevaluatie, de cgo audit en een nadere analyse van de resultaten van het tevredenheidsonderzoek op teamniveau en de rendementen op teamniveau een nader onderzoek plaats vinden.

Een algemeen aandachtspunt bleef de niet tijdige ondertekening van de praktijk- en onderwijsovereenkomsten. Het Regio College heeft hierop inmiddels actie ondernomen: met afdelingen en ondersteunende diensten zijn duidelijke procesafspraken gemaakt, de Inspectie is hierover op de hoogte gesteld.

2.5.2 Klachtenbehandeling

Het Regio College kent al sinds enige tijd de functies van Ombudsman en Vertrouwenspersoon. Deze functionarissen zijn in dienst van het Regio College, maar zijn volstrekt onafhankelijk en oefenen ook geen andere taken uit. Daarnaast is het Regio College aangesloten bij de externe Landelijke Klachtencommissie BVE, waar deelnemers en hun ouders, al dan niet na raadpleging Ombudsman of Vertrouwenspersoon, een klacht tegen het Regio College kunnen indienen.

Positie, taken, bevoegdheden en procedures van Ombudsman en Vertrouwenspersoon zijn vastgelegd in reglementen, die in 2008 in overleg met Ombudsman en Vertrouwenspersoon en met instemming van de CMR zijn aangepast en opnieuw vastgesteld. Externe partijen (andere belanghebbenden dan deelnemers/ouders en medewerkers) kunnen nu ook met hun klachten bij de ombudsman terecht. In het voorlichtingsmateriaal voor deelnemers en ouders, op de website en op het intranet wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan deze twee functies.

Uit verslag over het schooljaar 2007-2008 van de Ombudsman blijkt dat in deze periode 17 medewerkers en 22 deelnemers een beroep hebben gedaan op de ombudsman. De meeste klachten zijn naar tevredenheid van betrokkenen afgewikkeld. Een klager heeft de klacht alsnog ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie van beroep voor de examens. Een deelnemer heeft bij de externe klachtencommissie beroep aangetekend tegen het besluit van het Regio College hem te verwijderen. Het Regio College is in deze zaak in het gelijk gesteld.

De Vertrouwenspersoon, die er vooral is voor klachten en meldingen over ongewenst gedrag, heeft in het schooljaar 2007-2008 47 gevallen behandeld waarbij deelnemers waren betrokken en 14 gevallen die primair betrekking hadden op de werksfeer bij het Regio College. Geen van deze gevallen heeft geleid tot een klacht bij de externe klachtencommissie.

Bezwaar en beroep op het gebied van examinering zijn geregeld in het Examenreglement van het Regio College, dat ieder schooljaar wordt vastgesteld. Een deelnemer kan bezwaar aantekenen tegen een beslissing van de examencommissie of van een beoordelaar bij de betreffende examencommissie. Daarna kan nog beroep worden aangetekend bij de Commissie van Beroep voor de examens.

2.6 Bedrijfsvoering en randvoorwaarden

De gesprekken met de gemeente Zaanstad en woningbouwvereniging Ymere over de huisvesting van het Regio College in Zaandam en de daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling rond de Cypressehout, hebben in 2008 nog niet tot een voor alle partijen aanvaardbare oplossing geleid. Gevolg is dat de door het Regio College zo gewenste herschikking en verbetering van de onderwijshuisvesting op zich moeten laten wachten. De voor de zomer 2008 geplande verbouwingen zijn uitgesteld omdat er aanzienlijke meerkosten bleken te zijn en het Regio College, gelet op de algehele financiële situatie van de instelling, die meerkosten niet kon dragen.

In Purmerend is het wel gelukt om met de gemeente en de Purmerendse Scholen Groep (PSG) overeenstemming te bereiken over het realiseren van een verbeterde onderwijshuisvesting. Met ingang van het schooljaar 2009-2010 wordt het onderwijs in Purmerend gegeven in het gebouw de Spinnepkop, dat ingrijpend is verbouwd en geschikt is gemaakt voor onderwijs aan mbo-leerlingen en aan leerlingen in de bovenbouw van het vmbo.

Wat betreft de ICT-voorzieningen heeft het uitbesteden van het technisch applicatiebeheer, het systeem- en netwerkbeheer én de hardware nog niet geleid tot het gewenste kwaliteitsniveau. Met het bedrijf waaraan deze voorzieningen zijn uitbesteed, zijn harde afspraken gemaakt om dat niveau wel te bereiken.

Een ander thema dat de aandacht blijft vragen, is het professionaliseren van het functioneel applicatiebeheer. Als acties zijn in gang gezet het verder clusteren van applicaties en het verbeteren van de ondersteuning van de medewerkers die zich met dit beheer bezighouden.

2.7 Bestuur en toezicht

College van Bestuur

In de samenstelling van het College van Bestuur is in 2008 geen wijziging opgetreden.

Het CvB bestaat uit:

- mevr. drs. C.E. Burggraaff, voorzitter;
- dr.ir. P.W. van Amersfoort, lid.

De arbeidsvoorwaarden voor het College van Bestuur zijn conform de CAO Bve 2007 – 2009.

De inschaling van de voorzitter CvB is 18.8, van het lid CvB 16.8.

Raad van Toezicht

Als nieuw lid van de Raad van Toezicht is begin 2008 benoemd mevrouw Prof. Dr. G.T.M. ten Dam, Hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit van Amsterdam en lid van de Onderwijsraad. Hiermee is de vacature vervuld die is ontstaan door het aftreden van de heer La Grand, eind 2007.

De samenstelling van de Raad van Toezicht in het verslagjaar was daarmee als volgt:

- dhr. mr. P.W. Middelhoven, voorzitter;
- mevr. drs. J. van Antwerpen, secretaris;
- mevr. J. Bulder;
- dhr. J.C.J. Burger;
- mevr. prof.dr. G.T.M. ten Dam.

Bij de uitvoering van zijn toezichttaak heeft de Raad van Toezicht de Governance Code BVE gevolgd. In 2008 is de Raad van Toezicht 8 keer bijeen geweest. Naast de vaste onderwerpen, goedkeuring jaarrekening 2007 en begroting 2009, waren belangrijke thema's voor de Raad in 2008 de voorgenomen fusie met het Horizon College, de financiële bijsturing die in het voorjaar van 2008 heeft plaatsgevonden en de strategische ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting van het Regio College. Ten behoeve van het uitvoeren van de toezichttaak heeft de Raad kennis genomen van de managementletters van de accountant, van de periodieke rapportages van het College van Bestuur en van de rapportages van de Onderwijsinspectie.

De voorzitter en de leden van de Raad van Toezicht hebben in 2008 een vergoeding ontvangen voor reis- en verblijfskosten van € 2.000,-- respectievelijk € 1.500,--.

2.8 Verantwoording FES en Innovatiebox

In 2008 heeft het Regio College in het totaal een bedrag van ruim € 1,6 miljoen aan extra innovatiemiddelen ontvangen van de overheid vanwege de subsidieregeling Innovatiebox (inclusief de zogenaamde FES-middelen) en de subsidieregeling Stagebox. Van deze middelen is intensief gebruik gemaakt voor de vernieuwing van het onderwijs. Met deze middelen zijn additionele activiteiten gefinancierd, ze zijn niet aangewend voor "vaste", structurele activiteiten Het overschot dat resteert zal besteed worden in 2009.

Subsidieregeling	Beschikbaar in 2008	Realisatie in 2008	Nog te besteden in 2009
Innovatiebox Fes	€ 786.039	€ 786.039	€ 0
Innovatiebox	€ 523.242	€ 278.524	€ 244.717
Stagebox	€ 380.735	€ 380.735	€ 0

De **Innovatiebox – Fes** middelen zijn besteed aan:

- het ontwikkelen van competentiegericht lesmateriaal in de vorm van readers, opdrachten/projecten, handleidingen, beeld dragers, e.d.;
- het verder uitwerken van (remediërend) lesmateriaal voor het Kenniscentrum Talen;
- het ontwikkelen van een opleidingsoverstijgend pakket voor de Leer-, Loopbaan- en Burgerschapscompetenties;
- het uitvoeren van docentenstages in bedrijven;
- het ontwikkelen van opleidingen voor zwakkere groepen (AKA techniek, brede kantooropleiding niveau 2).

De **Innovatiebox**-middelen zijn besteed aan:

- het vertalen van het Regio College brede beleid op het gebied van verzuim en loopbaanbegeleiding naar de BBL-opleidingen in de techniek (incl. afstemming met het bedrijfsleven);
- het aanpassen van de organisatie aan de eisen van competentiegericht onderwijs (resultaatverantwoordelijke teams, twee lagen structuur);
- het ontwikkelen van een ontwerp kader voor competentiegericht onderwijs;
- het ontwikkelen van een beleid wat betreft de infrastructuur tbv. competentiegericht onderwijs;
- het scholen van docenten als beoordelaar van competentiegerichte kwalificerende beoordelingen (proeven van bekwaamheid, portfolio beoordeling);
- het verbeteren van de aansluiting met het vmbo in Zaanstad;
- het verbeteren van de aansluiting met het vmbo in Purmerend en Waterland;
- het ontwikkelen van de Turbo route Economie met het vmbo in Purmerend;
- het ontwikkelen met de regionale supermarkten van een op hun vraag afgestemde opleiding handel;
- het ontwikkelen met regionale optiekbedrijven van een opleiding Optiek.

De **Stagebox**-middelen zijn besteed aan:

- het opzetten van een Leerflexpunt Waterland in nauwe samenwerking met bedrijfsleven en vmbo in Purmerend en Waterland;
- het verbeteren van stagemogelijkheden voor zwakkere groepen (AKA, niveau 2 opleidingen ICT, Agogische beroepen);
- het in samenwerking met andere maatschappelijke partijen opzetten en verder ontwikkelen van leerbedrijven en reële leersituaties voor verschillende opleidingen;
- het systematisch evalueren van de BPV-activiteiten met bedrijven.

Dit is uitgebreid cijfermatig toegelicht in de FES-bijlage waarbij geen aantallen zijn vermeld, daar deze gegevens niet beschikbaar zijn.

3. Financiële informatie omtrent de instelling

3.1 Toelichting op de financiële positie op de balansdatum

Per balansdatum is het Eigen Vermogen van de Stichting gedaald tot € 13.065.627, waarbij de solvabiliteitspercentages de volgende ontwikkeling laten zien.

	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Solvabiliteit 1	0,39	0,43	0,39
Solvabiliteit 2	0,45	0,49	0,50

Met Solvabiliteit 1 wordt bedoeld het Eigen Vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Bij Solvabiliteit 2 wordt het Eigen Vermogen plus de voorzieningen afgezet tegen het balanstotaal.

De verschuiving wordt veroorzaakt door de stelselwijziging die is toegepast ten aanzien van de BAPO-voorziening, de Jubileumvoorziening en de Voorziening Langdurig Ziek. Ook is de Onderhoudsvoorziening per 1 januari 2008 vrijgevallen ten gunste van het eigenvermogen Deze zijn op het niveau gebracht zoals deze door de RJ660 wordt voorgeschreven.

3.2 Toelichting op het resultaat

Het resultaat over 2008 is € 3.162.618 negatief, terwijl er in de begroting rekening werd gehouden met een negatief resultaat van € 1.110.410 exclusief het effect van 2^e geldstroomopbrengsten. Dit verschil is de uitkomst van de volgende ontwikkelingen aan de baten- en lastenkant.

Baten

De ontvangen rijksbijdragen waren hoger dan begroot. De kosten en baten waren op prijspeil 2007 begroot. Daar staat tegenover dat een aantal aanvullende subsidies niet in de begroting waren opgenomen. Per saldo een positief effect € 4.252.000

	Realisatie 2008 (in K€)	Begroting 2008 (in K€)	Realisatie 2007 (in K€)
Rijksbijdrage OC&W	29.575	28.549	28.994
Rijksbijdrage Wachtgeld	1.078	-	1.085
Geormerkte projectsubsidies	1.487	-	2.149
Niet geormerkte OC&W-subsidies	662	-	.880
Totaal	32.802	28.549	33.108

De groei in educatieactiviteiten en de daarvoor begrote baten zijn in 2008 daadwerkelijk gerealiseerd. De baten voor inburgering en educatie zijn deels herschikt naar de posten Inkomsten projecten en contracten. Per saldo zijn deze baten € 1.4 miljoen achtergebleven bij de begroting, met name vanwege stagnatie bij de inburgeringsactiviteiten.

	Realisatie 2008 (in K€)	Begroting 2008 (in K€)	Realisatie 2007 (in K€)
Bijdrage gemeenten educatie	3.239	3.205	2.441
Bijdrage gemeenten inburgering	673	2.200	3.047
Projecten en contracten	4		
Totaal educatie en inburgering	3.916	5.405	5.488

	Realisatie 2008 (in K€)	Begroting 2008 (in K€)	Realisatie 2007 (in K€)
Cursusgelden sector BE	337		
Examengelden	47		
Totaal College, cursus, les en examengelden	384		

	Realisatie 2008 (in K€)	Begroting 2008 (in K€)	Realisatie 2007 (in K€)
Contract onderwijs	452	450	827
Overige	450		
Totaal Baten werk in opdracht van derden	902	450	827

Tot slot is een aantal overige baten niet of te laag begroot, positief effect € 758.000. De totale omzet is ten opzichte van de begroting met € 4 miljoen gestegen; daarmee bleef de daling ten opzichte van 2007 beperkt tot € 1.4 miljoen.

	Realisatie 2008 (in K€)	Begroting 2008 (in K€)	Realisatie 2007 (in K€)
Totaal rijksbijdragen	32.802	28.549	33.108
Totaal educatie en inburgering	3.916	5.855	6.315
College, cursus, les en examengeld	384		
Baten werkin opdracht derden	902	450	827
Overige baten	2.132	1.375	1.747
Totaal baten	40.136	35.779	41.170

Lasten

De personele lasten vielen in 2008 € 1.887.000 miljoen hoger uit dan begroot.

Het tijdelijke karakter van tweede geldstroommiddelen en maatwerktrajecten heeft net als in 2007 geleid tot versterkte inzet van "Personeel niet in loondienst". Deze post, begroot € 1.300.000, is in werkelijkheid € 3.800.000 geworden. De kosten voor personeel niet in loondienst bedroegen in 2007 € 3.900.000.

De huisvestingslasten zijn € 675.000 hoger dan begroot. Een gedetailleerde onderbouwing van deze overschrijding staat in de jaarrekening.

De overige lasten zijn € 1.281.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is met name het resultaat van hogere kosten aan externe adviseurs in het kader van tweede geldstroomprojecten en huisvesting (€ 479.000), en van gestegen reprocosten (€ 120.000). Ten opzichte van 2007 zijn de overige lasten met € 2.558.000 afgenomen. Voor een gedetailleerde onderbouwing van de realisatie wordt verwezen naar de jaarrekening.

De rentelasten zijn € 260.000 hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de boeterente (€ 211.000) in verband met de vervroegde aflossing van de vaste geldlening bij ABN/AMRO.

3.3 Vergelijk balansposten

Activa

Bij de waardering van de activa is rekening gehouden met een bedrag van € 2.500.000 aan impairment, welke ten laste van het eigenvermogen is gebracht. Dit impairment heeft betrekking op de waarde van C97 en is gebaseerd op een recente taxatie van de marktwaarde van C97.

Vordering

Deze post neemt af met € 2.500.000 hetgeen met name wordt veroorzaakt door de post Debiteuren (min € 1.700.000). Daar deze post echter in 2007 met € 1.000.000 was gestegen ten opzichte van 2006, geeft dit een wat vertekend beeld.

Liquide middelen

Deze post neemt toe met € 1.300.000. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

Algemene reserve

Deze neemt in eerste instantie toe met € 2.664.000 naar de situatie per 1-1-2008. Van € 13.563.823 per 31 december 2007 naar € 16.228.245 per 1 januari 2008. Oorzaak hiervan is de stelselwijziging die per 1 januari heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de regelgeving jaarverslaggeving onderwijs die van toepassing is geworden. Door het resultaat over 2008 neemt de Algemene reserve daarna af met € 3.162.618 tot € 13.065.627

Voorzieningen

Deze nemen af met € 250.000, hetgeen wordt veroorzaakt door de daling van de voorziening wachtgeld.

Langlopende schulden

Door de vervroegde aflossing van de 7% ABN/AMRO vaste geldlening per 1 januari 2009 verschuift dit aflossingsgedeelte naar de kortlopende schulden en neemt deze post met € 3.908.000 af.

Kortlopende schulden

Er is een toename van € 3.030.000, hetgeen o.a. wordt veroorzaakt door de verschuiving van de aflossing van de ABN/AMRO.

3.4 Investeringsbeleid

Ten aanzien van de investeringen is het gevoerde beleid, dat de gelden die vrijkomen uit de afschrijvingen beschikbaar komen voor het doen van vervangingsinvesteringen.

3.5 Treasury

Er is binnen het Regio College een Treasury Statuut opgesteld waarin de bevoegdheden met betrekking tot het verrichten van betalingen, het afsluiten van geldleningen en het uitzetten van liquide middelen is geregeld. Dit statuut zal in 2009 worden vastgesteld en in werking treden.

Voor wat betreft het uitzetten van overtollige liquide middelen wordt door de instelling uitsluitend gebruik gemaakt van kortlopende deposito's. Daarnaast hanteert het Regio College de regeling FVE2001/57965N van 25 juli 2001 van het Ministerie van OC&W. In deze regeling is aangegeven dat de instellingen publieke middelen, alsmede de overtollige middelen voor zover deze niet afgescheiden zijn van de publieke middelen, risicomijdend dienen te beleggen en belenen.

3.6 Segmentatie publiek-privaat

De segmentatie van het eigen vermogen in publiek en privaat lijkt ingevolge de richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs in eerste instantie van louter administratief - technische aard.

Echter niets is minder waar: het betreft vooral een bestuurlijk vraagstuk. De MBO Raad heeft met haar leden intensief overlegd over de standpunten en hun gevolgen. Zij hebben vastgesteld dat een zorgvuldige behandeling veel tijd vergt en meer tijd dan nu nog voor de jaarrekening 2008 resteert.

Het is daarom dat het vermogen nog ongesegmenteerd wordt gepresenteerd met het doel om, met behoud van rechten, in het boekjaar 2009 tot besluitvorming te komen en mogelijk in dat jaar het vermogen te segmenteren.

3.7 Vergelijking begroting 2008 en 2009

Waar de begroting 2008 nog uitging van een negatief resultaat van € 1.110.410, wordt in de begroting 2009 een positief resultaat van € 205.000 voorzien.

Onderstaand een limitatieve opgave van de belangrijkste posten.

		2009		2008
Baten				
Rijksbijdragen OC&W				
Rijksbijdrage OC&W	30.724.000		28.549.135	
Overige overheidsbijdragen	1.275.000			
Rijksbijdragen wachtgeld	1.106.000			
		33.105.000		28.519.135
Overige overheidsbijdragen				
Gemeentelijke bijdrage educatie	2.490.000		3.205.000	
VAVO	910.000			
Inburgering	396.000		2.200.000	
		3.796.000		5.405.000
Baten werk in opdracht derden				
Contract onderwijs			450.000	
				450.000
Overige baten				
Ouderbijdrage	904.000		766.500	
Verhuur	36.000		25.000	
Detachering personeel	347.000		282.000	
Sponsering	66.000		56.000	
Overige	801.000		245.490	
		2.154.000		1.374.990
Totale baten		39.055.000		35.779.125

		2009		2008
Lasten				
Personele lasten				
Personeel in loondienst	23.507.000		24.362.221	
Personeel niet in loondienst	1.479.000		1.324.986	
		24.986.000		25.687.207
Overige personele lasten				
Wachtgeldkosten	400.000			
Scholingskosten	332.000		413.300	
Dotatie BAPO	522.000			
Overige personeelskosten	671.000		600.900	
Project uren	485.000			
		2.410.000		1.014.200
		27.396.000		26.701.407
Afschrijvingen				
Gebouwen	1.550.000			
Inventaris en apparatuur	602.000			
		2.152.000		1.940.366
Huisvestingslasten				
Huur	933.000		826.500	
Dotatie voorziening onderhoud				
Onderhoudskosten	260.000		185.000	
Energie	525.000		470.000	
Schoonmaakbedrijf	433.000		413.500	
Zakelijke lasten	115.000		120.000	
Overige	185.000		86.000	
		2.451.000		2.101.000
Overige instellingslasten				
Dotatie overige voorzieningen			142.012	
Administratie en beheerslasten	4.592.000		3.756.250	
Inventaris, apparatuur, etc	1.125.000		1.081.400	
Overige	794.000		791.100	
		6.511.000		5.770.762
Totale exploitatielasten		38.510.000		36.513.535
Rente baten	200.000		150.000	
Rente lasten	540.000		526.000	
		340.000		376.000
Resultaat		205.000		-1.110.410

4. Vooruitblik 2009

In het najaar van 2009 zullen verdere besluiten worden genomen over de voorgenomen samenwerking met het Horizon College, waarbij de planning is dat deze samenwerking per 1 januari 2010 daadwerkelijk van start gaat.

Daarnaast zal in 2009 aan de volgende thema's (wederom) de nodige aandacht worden gegeven: huisvestingssituatie Zaandam en realiseren nieuwe onderwijshuisvesting Purmerend, verdere invoering competentiegericht onderwijs, taal en rekenen in het onderwijs en versterking samenwerking met vmbo en werkgevers.

**Bijlage 1a: Jaarresultaat per afdeling
gediplomeerden/ (gediplomeerden + ongediplomeerde instellingsverlaters)**

		2007-2008			2006-2007			2005-2006		
		Gedi plomeerden	Ongedi plomeerde instellings verlaters	Instellings succes	Gedi plomeerden	Ongedi plomeerde instellings verlaters	Instellings succes	Gedi plomeerden	Ongedi plomeerde instellings verlaters	Instellings succes
Regio College totaal	NIV 1	146	90	61,86%	193	104	64,98%	207	99	67,65%
	NIV 2	557	385	59,13%	591	323	64,66%	545	348	61,03%
	NIV 3	550	311	63,88%	553	270	67,19%	509	254	66,71%
	NIV 4	542	220	71,13%	476	208	69,59%	482	203	70,36%
	Totaal	1795	1006	64,08%	1813	905	66,70%	1743	904	65,85%
12 MBO Economie	NIV 2	25	40	38,46%	87	39	69,05%	91	55	62,33%
	NIV 3	28	0	100,00%	5	8	38,46%	15	23	39,47%
	NIV 4	156	54	74,29%	152	62	71,03%	149	57	72,33%
	Totaal	209	94	68,98%	244	109	69,12%	255	135	65,38%
14 Handel en Uiterlijke verzorging	NIV 1	14	10	58,33%	18	9	66,67%	38	13	74,51%
	NIV 2	63	77	45,00%	61	54	53,04%	62	62	50,00%
	NIV 3	121	91	57,08%	178	85	67,68%	153	76	66,81%
	NIV 4	51	33	60,71%	45	20	69,23%	73	14	83,91%
	Totaal	249	211	54,13%	302	168	64,26%	326	165	66,40%
16 Toerisme en ZDV	NIV 1	7	4	63,64%	11	3	78,57%	0	0	/0
	NIV 2	24	19	55,81%	23	21	52,27%	21	11	65,63%
	NIV 3	43	40	51,81%	51	45	53,13%	33	17	66,00%
	NIV 4	67	19	77,91%	44	23	65,67%	61	30	67,03%
	Totaal	141	82	63,23%	129	92	58,37%	115	58	66,47%
22 Bouw en Infra	NIV 1	15	9	62,50%	26	17	60,47%	26	11	70,27%
	NIV 2	150	67	69,12%	169	59	74,12%	112	73	60,54%
	NIV 3	95	21	81,90%	93	15	86,11%	84	23	78,50%
	NIV 4	54	31	63,53%	42	31	57,53%	38	34	52,78%
	Totaal	314	128	71,04%	330	122	73,01%	260	141	64,84%
23 POL	NIV 1	39	46	45,88%	42	28	60,00%	37	32	53,62%
	NIV 2	204	132	60,71%	161	124	56,49%	153	123	55,43%
	NIV 3	91	71	56,17%	68	34	66,67%	60	39	60,61%
	NIV 4	23	16	58,97%	19	15	55,88%	14	10	58,33%
	Totaal	357	265	57,40%	290	201	59,06%	264	204	56,41%
25 ICT opleidingen	NIV 2	20	13	60,61%	25	7	78,13%	26	5	83,87%
	NIV 3	10	26	27,78%	17	20	45,95%	6	19	24,00%
	NIV 4	39	5	88,64%	41	6	87,23%	37	26	58,73%
	Totaal	69	44	61,06%	83	33	71,55%	69	50	57,98%
52 Agogische Beroepen	NIV 2	28	32	46,67%	26	9	74,29%	23	8	74,19%
	NIV 3	74	27	73,27%	67	39	63,21%	91	39	70,00%
	NIV 4	73	31	70,19%	64	24	72,73%	36	13	73,47%
	Totaal	175	90	66,04%	157	72	68,56%	150	60	71,43%
54 Gezondheidszorg en AanZ!	NIV 1	58	20	74,36%	41	32	56,16%	61	27	69,32%
	NIV 2	43	5	89,58%	39	10	79,59%	57	11	83,82%
	NIV 3	88	35	71,54%	74	24	75,51%	67	18	78,82%
	NIV 4	79	31	71,82%	69	27	71,88%	74	19	79,57%
	Totaal	268	91	74,65%	223	93	70,57%	259	75	77,54%
61 Plaveia	NIV 1	13	1	92,86%	55	15	78,57%	45	16	73,77%
	Totaal	13	1	92,86%	55	15	78,57%	45	16	73,77%

**Bijlage 1b: Diplomaresultaat per afdeling
aantal gediplomeerde instellingsverlaters/ aantal instellingsverlaters**

		2007-2008							2006-2007							2005-2006						
		123 Uitstromer instelling	Uitstromer instelling diploma 1234				Uitstromer instelling totaal	Deelnemers succes	123 Uitstromer instelling	Uitstromer instelling diploma 1234				Uitstromer instelling totaal	Deelnemers succes	123 Uitstromer instelling	Uitstromer instelling diploma 1234				Uitstromer instelling totaal	Deelnemers succes
			Geen diploma	NIV 1	NIV 2	NIV 3				NIV 4	Geen diploma	NIV 1	NIV 2				NIV 3	NIV 4	Geen diploma	NIV 1		
Regio Totaal	NIV 1	90	66	0	0	0	156	42,31%	103	111	0	0	0	214	51,87%	99	108	0	0	0	207	52,17%
	NIV 2	337	45	256	2	1	641	47,43%	279	43	269	1	1	593	52,95%	306	40	268	1	0	615	50,24%
	NIV 3	252	3	59	437	4	755	66,62%	209	1	57	401	2	670	68,81%	195	2	55	391	1	644	69,72%
	NIV 4	174	0	14	35	538	761	77,14%	163	0	13	30	476	682	76,10%	187	1	1	13	478	680	72,50%
	Totaal	853	114	329	474	543	2313	63,12%	754	155	339	432	479	2159	65,08%	788	151	324	405	479	2147	63,30%
12 MBO Economie	NIV 2	32	8	9	0	0	49	34,69%	33	6	34	0	0	73	54,79%	52	3	39	0	0	94	44,68%
	NIV 3	0	0	0	28	0	28	100,00%	7	0	1	2	0	10	30,00%	16	0	7	7	0	30	46,67%
	NIV 4	48	0	5	0	155	208	76,92%	54	0	7	1	151	213	74,65%	56	0	0	1	149	206	72,82%
	Totaal	80	8	14	28	155	285	71,93%	94	6	42	3	151	296	68,24%	124	3	46	8	149	330	62,42%
14 Handel en Uiterlijke verzorging	NIV 1	10	4	0	0	0	14	28,57%	9	4	0	0	0	13	30,77%	13	26	0	0	0	39	66,67%
	NIV 2	66	11	41	0	0	118	44,07%	43	12	29	0	0	84	48,81%	56	6	28	0	0	90	37,78%
	NIV 3	78	1	12	83	0	174	55,17%	73	0	12	131	0	216	66,20%	62	1	14	112	0	189	67,20%
	NIV 4	17	0	1	16	51	85	80,00%	8	0	0	12	45	65	87,69%	8	0	0	6	73	87	90,80%
	Totaal	171	16	54	99	51	391	56,27%	133	16	41	143	45	378	64,81%	139	33	42	118	73	405	65,68%
16 Toerisme en ZDV	NIV 1	4	7	0	0	0	11	63,64%	3	11	0	0	0	14	78,57%	0	0	0	0	0	0	0
	NIV 2	16	3	14	0	0	33	51,52%	17	4	16	0	0	37	54,05%	10	1	9	0	0	20	50,00%
	NIV 3	39	0	2	29	0	70	44,29%	44	0	1	21	0	66	33,33%	17	0	0	13	0	30	43,33%
	NIV 4	9	0	6	6	67	88	89,77%	11	0	3	7	47	68	83,82%	27	1	0	1	58	87	68,97%
	Totaal	68	10	22	35	67	202	66,34%	75	15	20	28	47	185	59,46%	54	2	9	14	58	137	60,58%
22 Bouw en Infra	NIV 1	9	4	0	0	0	13	30,77%	16	8	0	0	0	24	33,33%	11	5	0	0	0	16	31,25%
	NIV 2	58	7	43	2	0	110	47,27%	51	8	63	1	1	124	58,87%	61	9	50	1	0	121	49,59%
	NIV 3	6	0	13	79	0	98	93,88%	5	0	7	71	0	83	93,98%	6	0	16	64	1	87	93,10%
	NIV 4	26	0	1	4	53	84	69,05%	28	0	1	2	42	73	61,64%	33	0	0	1	38	72	54,17%
	Totaal	99	11	57	85	53	305	67,54%	100	16	71	74	43	304	67,11%	111	14	66	66	39	296	62,50%
23 POL	NIV 1	46	9	0	0	0	55	16,36%	28	24	0	0	0	52	46,15%	32	15	0	0	0	47	31,91%

**Bijlage 1b: Diplomaresultaat per afdeling
aantal gediplomeerde instellingsverlaters/ aantal instellingsverlaters**

		2007-2008							2006-2007							2005-2006						
		123 Uitstromer instelling	Uitstromer instelling diploma 1234				Uitstromer instelling totaal	Deelnemers succes	123 Uitstromer instelling	Uitstromer instelling diploma 1234				Uitstromer instelling totaal	Deelnemers succes	123 Uitstromer instelling	Uitstromer instelling diploma 1234				Uitstromer instelling totaal	Deelnemers succes
		Geen diploma	NIV 1	NIV 2	NIV 3	NIV 4			Geen diploma	NIV 1	NIV 2	NIV 3	NIV 4			Geen diploma	NIV 1	NIV 2	NIV 3	NIV 4		
23 POL	NIV 2	118	13	109	0	1	241	51,04%	109	13	90	0	0	212	48,58%	106	18	92	0	0	216	50,93%
	NIV 3	59	1	12	80	2	154	61,69%	23	0	12	52	0	87	73,56%	29	1	8	54	0	92	68,48%
	NIV 4	12	0	0	5	21	38	68,42%	10	0	0	5	17	32	68,75%	8	0	0	2	14	24	66,67%
	Totaal	235	23	121	85	24	488	51,84%	170	37	102	57	17	383	55,61%	175	34	100	56	14	379	53,83%
25 ICT opleidingen	NIV 2	12	1	5	0	0	18	33,33%	7	0	9	0	0	16	56,25%	4	1	7	0	0	12	66,67%
	NIV 3	19	0	8	10	0	37	48,65%	14	1	5	7	0	27	48,15%	19	0	0	2	0	21	9,52%
	NIV 4	2	0	1	2	39	44	95,45%	3	0	2	1	41	47	93,62%	23	0	1	2	37	63	63,49%
	Totaal	33	1	14	12	39	99	66,67%	24	1	16	8	41	90	73,33%	46	1	8	4	37	96	52,08%
52 Agogische Beroepen	NIV 2	30	2	7	0	0	39	23,08%	9	0	8	0	0	17	47,06%	7	1	2	0	0	10	30,00%
	NIV 3	22	1	4	48	1	76	71,05%	29	0	10	48	1	88	67,05%	32	0	7	74	0	113	71,68%
	NIV 4	31	0	0	1	72	104	70,19%	23	0	0	1	64	88	73,86%	13	0	0	0	36	49	73,47%
	Totaal	83	3	11	49	73	219	62,10%	61	0	18	49	65	193	68,39%	52	1	9	74	36	172	69,77%
54 Gezondheidszorg en Aanz!	NIV 1	20	29	0	0	0	49	59,18%	32	12	0	0	0	44	27,27%	27	19	0	0	0	46	41,30%
	NIV 2	5	0	28	0	0	33	84,85%	10	0	20	0	0	30	66,67%	10	1	41	0	0	52	80,77%
	NIV 3	29	0	8	80	1	118	75,42%	14	0	9	69	1	93	84,95%	14	0	3	65	0	82	82,93%
	NIV 4	29	0	0	1	80	110	73,64%	26	0	0	1	69	96	72,92%	19	0	0	0	73	92	79,35%
	Totaal	83	29	36	81	81	310	73,23%	82	12	29	70	70	263	68,82%	70	20	44	65	73	272	74,26%
61 Plaveia	NIV 1	1	13	0	0	0	14	92,86%	15	52	0	0	0	67	77,61%	16	43	0	0	0	59	72,88%
	Totaal	1	13	0	0	0	14	92,86%	15	52	0	0	0	67	77,61%	16	43	0	0	0	59	72,88%

Bijlage 2: overzicht werkgevers waarvoor Regio College maatwerk heeft uitgevoerd

Edilon
Meuwissen
Albert van Zoonen
Evean
Zorgcirkel
Vomar
Forbo Flooring, Forbo Bonding
Randstad
Corus
SWA
Luba
Sonneborn
SPG
Yamaha
MSD
Pearl Benelux
MNI
Detamo

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2008

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	32.801.729		28.549.135		33.107.568	
3.2 Overige overheidsbijdragen	3.916.120		5.405.000		5.488.182	
3.3 College, cursus, les en examengelden	384.159		0		0	
3.4 Baten werk in opdracht van derden	902.228		450.000		827.304	
3.5 Overige baten	2.132.260		1.374.990		1.747.092	
Totaal baten		40.136.496		35.779.125		41.170.146
4 Lasten						
4.1 Personele lasten	28.588.131		26.701.407		28.501.651	
4.2 Afschrijvingslasten	1.882.162		1.940.366		2.016.737	
Duurzame waardevermindering	2.500.000		0		0	
4.3 Huisvestingslasten	2.776.083		2.101.000		2.423.739	
4.4 Overige lasten	7.051.992		5.770.762		9.609.813	
Totaal lasten		42.798.368		36.513.535		42.551.939
Saldo baten en lasten		-2.661.872		-734.410		-1.381.793
5 Financiële baten en lasten		500.746		376.000		397.582
Nettoresultaat		-3.162.618		-1.110.410		-1.779.375

A.1.3 Kasstroomoverzicht over 2008

	2008		2007	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		2.661.872-		1.381.793-
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen (4.2)	1.882.162		2.016.737	
- mutaties voorzieningen (2.3)	<u>249.822-</u>		<u>282.077</u>	
		1.632.340		2.298.814
Veranderingen in vlottende middelen:				
- vorderingen (1.5)	2.516.139		956.088-	
- schulden (2.5)	<u>329.595-</u>		<u>4.312</u>	
		2.186.544		<u>951.776-</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.157.012		34.755-
Ontvangen interest (5)	287.170		206.150	
Betaalde interest (5)	787.916-		603.732-	
Buitengewoon resultaat	<u>-</u>		<u>-</u>	
		<u>500.746-</u>		<u>397.582-</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		656.266		432.337-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiele vaste activa (specificatie 1.2)	1.323.933-		451.118-	
Impairment in materiele vaste activa (specificatie 1.2)	<u>2.500.000</u>		<u>30.693</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		1.176.067		420.425-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen				
Aflossing langlopende leningen*	<u>548.598-</u>		<u>784.811-</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>548.598-</u>		<u>784.811-</u>
Mutatie liquide middelen		<u>1.283.735</u>		<u>1.637.573-</u>

* Ten opzichte van de balansmutatie van 31 december 2008 in vergelijking met 31 december 2007, is € 3.359.748 gecorrigeerd voor de mutatie in de onder de kortlopende schulden opgenomen aflossingsverplichting.

A.1.4 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van de Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en educatie Zaanstreek-Waterland (verder; Regio College) bestaan voornamelijk uit:

- het oprichten en in stand houden van een of meer onderwijsinstellingen in Zaanstreek-Waterland

1.2 Continuïteit

De continuïteit van het Regio College is voor als nog niet in gevaar.

1.3 Stelselwijzigingen

Per 1 januari 2008 is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs van toepassing geworden. De eerste toepassing hiervan heeft een stelselwijziging tot gevolg ten aanzien van de BAPO voorziening, Jubileum voorziening en een Voorziening voor Langdurig Zieke medewerkers. Tevens is de Onderhoudsvoorziening per 1 januari komen te vervallen en is dit als stelselwijziging meegenomen.

Invloed stelselwijziging op vermogen en resultaat

De effecten van de stelselwijziging zijn rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen per 1 januari 2008. De invloed van de stelselwijziging op het vermogen is weergegeven in onderstaande aansluiting van het eigen vermogen van 31 december 2007 naar 1 januari 2008:

Stand algemene reserve per 31 december 2007	€ 13.563.823
Vrijval onderhoudsvoorziening	€ 3.027.128
Eerste waardering jubileum voorziening	€ 381.000-
Eerste waardering voorziening langdurig zieke medewerkers	€ 215.000-
BAPO voorziening	€ 233.294
Stand algemene reserve per 1 januari 2008	€ 16.228.245

Indien de voorzieningen zouden zijn gevormd volgens de grondslagen welke tot 2007 werden gebruikt dan zouden dit een positief effect gehad op het resultaat van €96.532

1.4 Consolidatie

Er zijn geen groepsmaatschappijen waarmee een geconsolideerde jaarrekening dient te worden opgesteld door het Regio College.

1.5 Verbonden partijen

Tot en met 2007 werd de Stichting Damland Huisvesting in de jaarrekening opgenomen als verbonden partij en werd deze geconsolideerd in de balans en staat van baten en lasten. Met ingang van 2008 is dit gewijzigd. De Stichting heeft geen bezittingen meer en in 2009 is het ontbindingsbesluit genomen en heeft men de Kamer van Koophandel hiervan in kennis gesteld.

1.6 Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Nvt

1.7 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaats vindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroom overzicht opgenomen.

1.8 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

A.1.5 Grondslagen van waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Alle bedragen luiden in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar door de invoering van de Regeling Jaarverslaggeving onderwijs per 1 januari 2008. Voor aanpassingen in de waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de paragraaf van de "stelselwijzigingen". De overige waarderingsgrondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

2.4 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast kunnen stellen of voor een materieel vast activa sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.6.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt als onderdeel van de vervaardigingsprijs verwerkt.

Afschrijvingspercentages

Ten aanzien van de afschrijvingstermijnen worden de volgende percentages gebruikt:

- Terreinen. Hierop wordt niet op afgeschreven
- Gebouwen. Afgeschreven in 30 jaar, is 3,33% per jaar.
- Verbouwing gebouwen. Afgeschreven in 10 jaar, is 10% per jaar
- Automatiserings hardware. Afgeschreven in 3 jaar, is 33,33% per jaar
- Automatiserings software Nedap. Afgeschreven in 5 jaar, is 20% per jaar
- Meubilair. Afgeschreven in 10 jaar, is 10% per jaar.

2.6 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengst waarde is vastgesteld met behulp van de bepalingen van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is voor de contantmaking van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd van 9%. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de instelling op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de instelling de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten op kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke inschatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

2.9 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten. Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.11 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

2.12 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves, welke als publieke middelen zijn aangemerkt. Er zijn geen bestemmingsreserves of -fondsen in de balans opgenomen.

2.14 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat de uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balans datum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichting vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening Langdurig zieke medewerkers

Per balansdatum bestaat de verplichting tot het doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die naar verwachting blijvend of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Voor deze verplichtingen is een voorziening opgenomen. Deze verplichting is een beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband van de werknemers.

Pensioenvoorziening

De pensioenvoorziening hoeft niet te worden gevormd, daar de pensioen regeling is onder gebracht bij het ABP. In geval van een tekort bij het ABP heeft de instelling geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

Voorziening BAPO

De BAPO voorziening is gevormd voor BAPO-verplichtingen aan de werknemers. Hierbij is rekening gehouden met een instroomkans van 46%, indexatie van 1,5%, blijf- en deelnamekans van 99% en een disconteringsvoet van 4%.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

2.15 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten wordt verwerkt.

A.1.6 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2 Opbrengstverantwoording

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

3.4 Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten en het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voortgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen en materiele vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

3.5 Afschrijvingen op materiele vaste activa

Materiele vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur vanaf het actief.

Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiele vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.6 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft toegezegd-pensioenregelingen bij het bedrijfstakpensioenfonds APG (voorheen ABP) verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrage regeling.

Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichting uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

3.7 Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

3.8 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

A.1.7 Toelichting op de balans

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt nader te specificeren:

	Aanschaf prijs	Cumm. afschrijvingen	Boekwaarde 1-1-2008 €	Investeringen €	Desinvesteringen of impairment €	Afschrijving €	Boekwaarde 31-12-08 €
1.2.1 Gebouwen en terreinen	34.185.525	9.297.082	24.888.443	59.067	-2.500.000	1.355.360	21.092.150
1.2.2 Inventaris en apparatuur	7.654.889	4.953.265	2.701.622	445.803		526.802	2.620.623
1.2.4 Gebouwen in uitvoering		0	0	819.063			819.063
Totaal	41.840.414	14.250.347	27.590.065	1.323.933	-2.500.000	1.882.162	24.531.836

	Peildatum
1.2.a.1 WOZ-waarde gebouwen en terreinen	28.663.433 1-1-2007
1.2.a.2 Verzekerde waarde gebouwen	62.904.400 12-4-2007

De duurzame waardevermindering (impairment) van € 2.500.000 betreft het verschil tussen de reguliere boekwaarde van het pand Cypressehout 97 per 31 december 2008 opbrengstwaarde van het pand gebaseerd op het taxatierapport van Deloitte Financial Advisory Services BV dd 18 mei 2009.

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2008 €	Investeringen en leningen €	Desinvesteringen en aflossingen €	Resultaat deelnemingen €	Boekwaarde 31-12-2008 €
1.3.5 Vorderingen op OCW	1				1

De vordering van scholen beroepsonderwijs op het Ministerie van OCW uit hoofde van de te vorderen loonheffing en premie ABP over de maand juli

1991 wordt erkend door het Ministerie, maar wordt slechts uitgekeerd bij opheffing van de school. De vorderingen zijn afgewaardeerd tot € 1,00
De nominale vordering bedraagt voor het ROC Regio College Zaanstreek-Waterland € 334.386.

Vlottende activa

	2008 €	2007 €
1.5 Vorderingen		
<i>looptijd < dan 1 jaar</i>		
1.5.1 Debiteuren	708.226	2.396.028
1.5.2 vorderingen Ministerie van OCW/LNV		
1.5.3 Groepsmaatschappijen		
1.5.4 Andere deelnemingen		
1.5.5 Studenten/deelnemers/cursisten	563.557	809.364
1.5.6 Overige overheden		271.584
Personeel	8.634	21.163
Overige	73.524	105.186
1.5.7 Overige vorderingen		126.349
Vooruitbetaalde kosten	485.956	561.520
- huur Joh Naberstraat		
Verstreckte voorschotten		
Overige	79.265	280.943
1.5.8 Overlopende activa	565.221	842.463
1.5.9 Af: Voorzieningen wegens oninbaar	-65.092	-75.579
	1.854.070	4.370.209

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2008 €	2007 €
Stand per 1 januari	75.579	104.422
Onttrekking	10.487	28.842
Dotatie		
1.5.9 Stand per 31 december	65.092	75.579

1.7 Liquide Middelen

	2008 €	2007 €
1.7.1 Kasmiddelen	5.973	15.385
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.096.627	3.304.315
1.7.3 Deposito's	4.631.090	2.130.254
1.7.4 Overige		
	6.733.690	5.449.954

Ten aanzien van de deposito's geldt dat deze dagelijks opzegbaar zijn en dat zowel over deze deposito's als over de overige tegoeden op de bank en girorekeningen vrij beschikt kan worden.

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2008	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2008
	€	€	€	€
Algemene reserve				
2.1.1. Algemene reserve	16.228.245	-3.162.618	0	13.065.627
	<u>16.228.245</u>	<u>-3.162.618</u>	<u>0</u>	<u>13.065.627</u>

Onderscheid naar publiek en privaat vermogen

In de jaarrekening 2008 heeft nog geen segmentatie plaatsgevonden van het eigen vermogen in een publiek en een privaat deel. Voor het boekjaar 2009 zou, mede op basis van adequatere informatie, alsnog een deel van het (thans nog als publiek gepresenteerde) eigen vermogen als privaat gepresenteerd kunnen worden.

2.3 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen gedurende het boekjaar was als volgt:

	Saldo per 1-1-2008	Dotatie mutaties	Onttrekkingen mutaties	Vrijval mutaties	Rente mutaties	Saldo 31-12-2008
	€	€	€	€	€	€
2.3.1 <i>Wachtgelden</i>	475.427	95.704	395.278			175.853
<i>Waarvan < 1 jaar</i>	78.722					83.824
<i>Waarvan > 1 jaar</i>	396.705					92.029
<i>Bapo</i>	953.323	665.960	581.208			1.038.075
<i>Waarvan < 1 jaar</i>	581.208					587.020
<i>Waarvan > 1 jaar</i>	372.115					451.055
Jubileum voorziening	381.000					381.000
<i>Waarvan < 1 jaar</i>	37.456					15.955
<i>Waarvan > 1 jaar</i>	343.544					365.045
Voorziening Langdurig zieke medewerker	215.000		35.000			180.000
<i>Waarvan < 1 jaar</i>	180.000					132.962
<i>Waarvan > 1 jaar</i>	35.000					47.038
2.3.3 <i>Onderhoudvoorziening</i>	-					-
	<u>2.024.750</u>	<u>761.664</u>	<u>1.011.486</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.774.928</u>

2.4 Langlopende schulden

	Bedrag lening 1-1-2008	Aflossingen	Stand per 31-12-2008	Looptijd < 1 jaar	Looptijd > 1 jaar	Rente voet	
	€	€	€	€	€		
2.4.3 Kredietinstellingen							
Rest looptijd							
ING 67.36.67.332	19	1.531.962	76.235	1.455.727	76.235	1.379.492	3,68%
ING 67.36.67.391	19	1.531.962	76.235	1.455.727	76.235	1.379.492	3,80%
ING 67.36.67.464		34.034	34.034	-	-	-	4,15%
ING 67.36.67.324	19	1.525.610	76.235	1.449.375	76.235	1.373.140	4,45%
ING 67.36.67.375	19	1.801.283	89.848	1.711.435	89.848	1.621.586	4,45%
ABN-AMRO	17	3.732.051	196.010	3.536.041	3.536.041	0-	7,90%
		<u>10.156.902</u>	<u>548.598</u>	<u>9.608.304</u>	<u>3.854.595</u>	<u>5.753.710</u>	

De aflossingsverplichtingen voor het komende boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden 2.5.1 Kredietinstellingen.

2.5 Kortlopende schulden

looptijd < dan 1 jaar

	2008	2007
	€	€
2.5.1 Kredietinstellingen	3.854.594	494.846
2.5.3 Crediteuren	1.342.384	1.481.276
2.5.6 Schulden aan andere deelnemingen		
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	1.123.747	1.093.197
Omzetbelasting	1.594	193.087
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.125.341	1.286.284
2.5.8 Schulden terzake van pensioenen	323.006	312.218
Werk voor derden		
Overige	1.875.667	1.959.933
2.5.9 Overige kortlopende schulden	1.875.667	1.959.933
Vooruitontvangen college en les gelden	537.211	576.550
Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	308.204	156.402
Vooruitontvangen termijnen	324.574	400.000
Vakantiegeld en -dagen	904.053	1.078.568
Accountants- en administratiekosten	101.500	50.000
Rente	372.289	177.798
Overige	1.456.509	1.521.303
2.5.10 Overlopende passiva	4.004.340	3.960.621
	<u>12.525.332</u>	<u>9.495.178</u>

Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW

	Bedrag van toewijzing	Saldo per 1-1-2008	Ontvangen in 2008	Lasten 2008	Investering 2008	Saldo 31-12-2008
	€	€	€	€	€	€
2008 FES middelen BEK-08/136162M	786.039	0	786.039	786.039	0	0
2008 Innovatiebox BEK-08/136162M	498.193	0	498.193	253.475	0	244.718
2008 Stagebox BVH/08/54423M	368.083	0	368.083	368.083	0	0-
2007 Stagebox BVH/07/189578M		12.652	0	12.652	0	0
2007 Innovatiebox BVE-07/110542		25.049	0	25.049	0	0
2007 BVH-07/136798 U		0	2.900	2.900	0	0
2007 LGF BVH-07/130637		118.701	37.089-	81.612	0	0
2008 LGF BVE08-09 LBV8	108.803	0	108.803	45.317	0	63.486
		<u>156.402</u>	<u>1.726.929</u>	<u>1.575.127</u>	<u>0</u>	<u>308.204</u>

Overzicht niet-geoormerkte doelsubsidies OCW en LNV

	Bedrag van toewijzing	Saldo per 31-12-2007	Ontvangen in 2008	Lasten 2008	Investering 2008	Saldo 31-12-2008
	€	€	€	€	€	€
2008 VSV subs Pressubs Conv VSP€	166.000	0	166.000	69.167	0	96.833
2008 Overgangsreg WIN	420.334	0	420.334	420.334	0	0
2008 HPBO subs 07/10 Bruggen bouwen	1.000.000	400.000	0	172.259	0	227.741
		<u>400.000</u>	<u>586.334</u>	<u>661.760</u>	<u>0</u>	<u>324.574</u>
Totaal doelsubsidies		<u>556.402</u>	<u>2.313.263</u>	<u>2.236.887</u>	<u>0</u>	<u>632.778</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 31-12-2008 zijn de volgende zekerheden afgegeven aan de ABN-AMRO bank:

- Pandrecht bedrijfsinventaris
  - Pandrecht huisvestingsvergoedingbeschikkingen
  - Door het Waarborgfonds BVE is een volledige borging afgegeven van de bestaande 30-jarige lening
- De vaste geldlening is per 01-01-2009 vervroegd afgelost. De zekerheden dienen dan ook in 2009 te vervallen.

Per 31-12-2008 zijn de volgende zekerheden afgegeven aan de ING bank:

- Verpanding aan de bank van alle vorderingen die de kredietnemer nu of in de toekomst op de bank heeft of zal hebben.
- Rekening Courant Plusovereenkomst
- Twee borgstellingen van samen circa €9,5 mln afgegeven door de Stichting Waarborgfonds
- Negative Pledge/Pari passu verklaring
- Comple-joint en mede-aansprakelijkheidsovereenkomst.

Met IKTC Beheer BV is een meerjarig huurcontract aangegaan betreffende bedrijfsruimte gelegen aan de Cypresseshout 95 te Zaandam. Deze overeenkomst is aangegaan voor de periode van 15 jaar en loopt tot 31 juli 2022. De huurkosten zijn thans €256.068 per jaar.

Met IKTC Beheer BV is een meerjarig huurcontract aangegaan betreffende 96 parkeerruimten gelegen aan de Cypressehout 95 te Zaandam. Deze overeenkomst is aangegaan voor de periode van 15 jaar en loopt tot 31 juli 2022. De huurkosten zijn thans €62.400 per jaar.

Met de gemeente Purmerend is een meerjarige huurovereenkomst gesloten inzake perceel Joh. Naderstraat 218 te Purmerend. De afloop was 1 september 2014. Inmiddels is het contract afgekocht en zal begin schooljaar 2009-2010 een nieuwe locatie "De Spinnekop" in gebruik worden genomen. De jaarlijkse huursom voor de nieuwe locatie bedraagt €393.620 en het contract loopt tot 30 juni 2029.

Met SPG, Samenwerkingsverband Praktijkopleidingen Grond-, water- en wegenbouw Regio Noord-Holland Noord, is een meerjarige huurovereenkomst gesloten inzake perceel Bevelandseweg 200 te Heerhugowaard. Het contract loopt af in 2013. De jaarlijkse huursom bedraagt thans €48.000 en is geïndexeerd.

Met British Telecom (BT) is een overeenkomst afgesloten voor de uitbesteding van het beheer van de automatisering. Het contract loopt af in 2009. De jaarlijkse verplichting bedraagt thans €1.672.000

Met ETP Exploitatie VOF is een meerjarige overeenkomst afgesloten inzake beschikbaarstelling, onderhoud en garantie van energie opslag installatie. Het contract loopt af in 2013. De jaarlijkse verplichting bedraagt thans €48.000

Met CWS Nederland BV is een meerjarig huur en serviceabonnement afgesloten inzake toiletautomaten. Het contract loopt af in 2009. Inmiddels is er een nieuw contract afgesloten met een looptijd van drie jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt thans €48.000.

Met Surtronic verhuur BV is een meerjarige overeenkomst afgesloten inzake de huur van lichtkrantautomaten. Het contract loopt af in 2010. De jaarlijkse verplichting bedraagt thans €2.800

Voortvloeiend uit de aansluit overeenkomst met de Stichting Waarborgfonds Bve bestaat er een 2% latente claim.

Met Citroen Lease is een meerjarige overeenkomst afgesloten inzake een leaseauto. Het contract loopt af in 2011. De jaarlijkse verplichting bedraagt thans €8.000

A.1.8 Toelichting op de staat van baten en lasten

3.1 (Rijks)bijdragen OC&W

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
<i>Rijksbijdrage BVE</i>	29.574.758		28.549.135		28.994.168	
<i>Rijksbijdragen wachtgeld</i>	1.078.190				1.084.507	
3.1.1 <i>Rijksbijdragen OCW</i>		30.652.948		28.549.135		30.078.675
<i>Geormerkte OCW subsidies</i>	1.487.003		0		2.149.238	
<i>Niet-geormerkte OCW subsidies</i>	661.778		0		879.655	
<i>Toerekening investeringssubsidies</i>						
3.1.2 <i>Overige subsidies OCW</i>		2.148.781		0		3.028.893
		<u>32.801.729</u>		<u>28.549.135</u>		<u>33.107.568</u>

3.2 Overige overheidsbijdragen

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
<i>Gemeentelijke bijdrage educatie</i>	3.239.449		3.205.000		2.440.641	
<i>Gemeentelijke bijdrage inburgering</i>	673.108		2.200.000		3.047.541	
<i>Overige gemeentelijke bijdr en subs</i>	3.563					
3.2.1 <i>Gemeentelijke bijdragen en subsidies</i>		3.916.120		5.405.000		5.488.182
3.2.2 <i>Overige overheids bijdragen</i>						
		<u>3.916.120</u>		<u>5.405.000</u>		<u>5.488.182</u>

Er heeft een herrubricering plaatsgevonden ten aanzien van de Gemeentelijke bijdrage inburgering. Deze is nu uit 3.4.1 Contract Onderwijs gehaald en verantwoord onder de Gemeentelijke bijdragen.

3.3 College, cursus, les en examengelden

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
3.3.1 <i>Lesgelden sector VO</i>						
3.3.2 <i>Cursusgelden sector BE</i>	337.573		0		0	
3.3.5 <i>Examengelden</i>	46.586		0		0	
3.3.7 <i>Vrijval onderwijsverplichtingen</i>						
		<u>384.159</u>		<u>0</u>		<u>0</u>

3.4 Baten werk in opdracht van derden

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
3.4.1 <i>Contract onderwijs</i>	452.573		450.000		827.304	
3.4.3 <i>Overige</i>	449.655					
		<u>902.228</u>		<u>450.000</u>		<u>827.304</u>

3.5 Overige baten

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
3.5.1 <i>Verhuur</i>	43.533		25.000		40.585	
3.5.2 <i>Detachering personeel</i>	269.887		282.000		353.848	
3.5.4 <i>Sponsoring</i>	66.723		56.000			
3.5.5 <i>Ouderbijdragen</i>	1.072.535		766.500		1.007.417	
3.5.6 <i>Overige</i>	679.582		245.490		345.241	
		<u>2.132.260</u>		<u>1.374.990</u>		<u>1.747.092</u>

4.1 Personele lasten

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
Brutolonen en salarissen	18.800.077		24.362.221		18.164.778	
Sociale lasten	4.548.353				4.647.108	
Pensioenpremies						
4.1.1 Lonen en Salarissen		23.348.430		24.362.221		22.811.886
Dotaties personele voorzieningen	761.664				963.327	
Personeel niet in loondienst	3.861.826		1.324.986		3.956.082	
Overig	740.328		1.014.200		846.034	
4.1.3 Overige personele lasten		5.363.818		2.339.186		5.765.443
4.1.3 Af: uitkeringen		-124.117		0		-75.678
		<u>28.588.131</u>		<u>26.701.407</u>		<u>28.501.651</u>

De personeelsopbouw over 2008 in aantallen fte's:

	2008	2007
OP	247,4	248,6
OBP Onderwijs	42,8	55,1
OBP overhead	154,5	159,2
	<u>444,7</u>	<u>462,9</u>

Personeel niet in loondienst

De personeelskosten "personeel niet in loondienst" overschrijden de begroting met € 2.445.000.

Hierin valt oa op de inzet op P-flex basis via Randstad van bijna € 1.000.000 en de tijdelijke invulling op de afdeling FEZ van ruim € 700.000

Overigens zijn deze kosten in het tweede deel van het jaar aanzienlijk teruggebracht.

4.2 Afschrijvingslasten

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
4.2.1 Immateriële vaste activa						
4.2.2 Materiële vaste activa	1.882.162		1.940.366		2.016.737	
		<u>1.882.162</u>		<u>1.940.366</u>		<u>2.016.737</u>

4.3 Huisvestingslasten

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
4.3.1 Huur	905.327		826.500		610.424	
4.3.2 Verzekeringen	63.888		70.000		71.359	
4.3.3 Onderhoud	377.367		185.000		429.142	
4.3.4 Energie en water	571.950		470.000		585.731	
4.3.5 Schoonmaakkosten	455.914		413.500		499.872	
4.3.6 Heffingen	116.054		120.000		115.033	
4.3.7 Overige	285.583		16.000		112.177	
		<u>2.776.083</u>		<u>2.101.000</u>		<u>2.423.739</u>

De huisvestingslasten zijn, ten opzichte van de begroting, met € 675.000 overschreden.

Meer onderhoud inrichting en installatie	191.000
Meer schoonmaakkosten	41.000
Meer verbruik elektra	48.000
Meer verbruik gas	60.000
Meer huur gebouwen	79.000
Meer kosten herhuisvesting	131.000
Meer kosten beveiliging	125.000
	<u>675.000</u>

Ten aanzien van de energielasten is bij het opstellen van de begroting uitgegaan van een bezuiniging op deze post. Onder andere door de hogere brandstofprijzen is deze bezuiniging weer teniet gedaan.

De post beveiliging is bij het samenstellen van de begroting volledig verkeerd ingeschat.

De huur gebouwen is € 295.000 hoger dan in 2007 hetgeen wordt veroorzaakt door het pand Cypressehout 95 wat eind 2007 is betrokken. De jaarlijkse kosten van dit pand zijn ruim € 250.000.

4.4. Overige lasten

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1 Administratie en Beheerslasten	4.904.840		3.756.250		6.710.899	
4.4.2 Inventarissen, apparatuur en leermiddelen	1.218.226		1.081.400		1.474.930	
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	0		142.012		265.925	
4.4.4 Overige	928.926		791.100		1.158.059	
		7.051.992		5.770.762		9.609.813

De Overige lasten zijn € 1.281.000 hoger dan begroot, maar lager dan de kosten in 2007

De oorzaak ligt o.a. bij de post Externe Adviseurs. Deze is € 1.929.000 lager dan in 2007, maar € 479.000 hoger dan begroot. De besparing die men heeft proberen te realiseren in 2008 is pas in de tweede helft van het jaar gerealiseerd.

De accountanskosten zijn € 143.000 en daarmee hoger dan deze in 2007 (82.463). Deze hogere kosten worden veroorzaakt door de extra inzet van PWC met name door de aankomende fusie, wat extra controlewerkzaamheden vergt.

De post Reprokosten laat een stijging zien van ruim € 120.000 ten opzichte van begroting en realisatie 2007. De oorzaak is een verschuiving in de kosten van syllabi. Deze kostenpost is dan ook gehalveerd t.o.v. 2007.

Dotatie onderhoudsvoorziening. In 2008 heeft er geen dotatie plaatsgevonden, terwijl er wel een dotatie van € 142.000 was begroot. Reden is dat met ingang van 1 januari 2008 de onderhoudsvoorziening, als gevolg van een stelselwijziging, is komen te vervallen.

5 Financiële baten en lasten

	2008		Begroting 2008		2007	
	€	€	€	€	€	€
5.1 Rente baten	287.170-		150.000-		206.150-	
5.5 Rente lasten	787.916		526.000		603.732	
		500.746		376.000		397.582

A.1.9 Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders.

	2008	Begroot	2007
	€	2008	€
College van Bestuur			
Mw. C.E. Burggraaff	€ 114.697		€ 110.244
Hr. P.W. van Amersfoort	€ 96.313		€ 63.010
Hr. A.J. vt Hoff	€ 8.529		€ 86.763
Raad van Toezicht			
Mw. J. Bulder	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Hr. P.W. Middelhoven	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Mw G. ten Dam	€ 1.500	€ 1.500	
Hr J.C.J. Burger	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Mw. J. van Antwerpen	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Hr. R.C. La Grand			€ 1.500

A.1.10 Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT).

Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar		Belastbaar loon (in EUR)		Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in EUR)	Uitkeringen in verband met beeindiging van het dienstverband (in EUR)	Totaal	
	In dienst vanaf	In dienst tot	2008	2007			2008	2007
	NVT		NVT		NVT		NVT	

Zaandam , 29 juni 2009

Bestuur,

Mw. C.E. Burggraaff, voorzitter

Hr. P.W. van Amersfoort

Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek-Waterland
Cypressehout 97-100
1507 EK Zaandam

Overige gegevens

Bestemming van het nettoresultaat

Statutaire regeling resultaat bestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen inzake de resultaatbestemming.

In de vergadering van 22 juni 2009 heeft de Raad van Toezicht de jaarrekening 2008 goedgekeurd en het voorstel van het College van Bestuur overgenomen om het negatieve resultaat ad. €3.162.618 in mindering te brengen op de Algemene Reserve. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening 2008 verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier behoeven te worden toegelicht.

Het College van bestuur van Stichting Regio College voor
Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek-Waterland

**PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.**
Thomas R. Malthusstraat 5
1066 JR Amsterdam
Postbus 90357
1006 BJ Amsterdam
Telefoon (020) 568 66 66
Fax (020) 568 68 88
www.pwc.com/nl

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2008 van Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek-Waterland te Zaandam bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de staat van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (WJZ/2007/50507).

Tevens is het bestuur van de stichting verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Deze verantwoordelijkheden omvatten onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.5.3, tweede lid van de Wet educatie en beroepsonderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht waaronder het controleprotocol OCW 2008.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat alsmede het voor de naleving van de betreffende wet en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek-Waterland per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (WJZ/2007/50507).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2008 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het controleprotocol OCW 2008 zijn vermeld.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties.

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 29 juni 2009

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

R. Goldstein RA

Bijlagen OCW

Gegevens over de rechtspersoon

Naam en adres rechtspersoon

Stichting Regio College voor Beroepsonderwijs en Educatie Zaanstreek-Waterland
Cypressehout 97-100
1507 EK Zaandam

Telefoon en faxnummer

Tel: 075-6819000
Fax: 075-6819799

Bestuurs- en Brinnummer

Administratienummer 40864 25RA

Naam contactpersoon

A. Inderfurth (interim)

Aan de instelling verbonden onderwijsvormen

- BOL
- BBL
- Deeltijd BOL
- Educatie

De Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit :
Hr. P.W. Middelhoven (voorzitter)
Mw. J. van Antwerpen (secretaris)
Mw. J. Bulder
Hr J.C.J. Burger
Mw G. ten Dam

Het College van Bestuur

Het College van Bestuur wordt gevormd door :
mevrouw C.E. Burggraaff
de heer P.W. van Amersfoort

Kengetallen Regio College

Investerings	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2008
Gebouwen en terreinen	230	6.050	11.117		395	459	159	878
Inventaris en apparatuur	1.643	1.444	1.118		1.003	5.143	292	446
Totaal investeringen	1.873	7.494	12.235	0	1.398	5.602	451	1.324

Kengetallen financiële positie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2008	Landelijk Gem. '06
Solvabiliteit 1	0,72	0,70	0,29	0,35	0,37	0,39	0,43	0,39	0,47
Solvabiliteit 2	0,74	0,72	0,43	0,49	0,52	0,50	0,49	0,45	0,58
Liquiditeit (current ratio)	1,49	1,21	0,89	0,84	1,13	1,11	1,03	0,69	1,26
Rentabiliteit (totaal vermogen)	10,2%	-3,3%	6,4%	4,8%	2,3%	2,2%	-4,8%	-9,6%	-3,10

Kengetallen overige

Liquiditeit (quick ratio)	1,48	1,20	0,89	0,84	1,13	1,11	1,03	0,69	1,26
Personele lasten / Totale lasten	74,9%	75,6%	72,1%	74,9%	72,0%	63,3%	67,0%	70,9%	72,1%
Personele lasten / Totale baten	68,7%	78,0%	65,9%	70,0%	69,2%	61,0%	69,2%	71,2%	71,3%
Algemene reserve / Totale baten	62,5%	54,4%	29,9%	35,2%	37,2%	39,6%	39,4%	32,6%	39,4%
Eigen vermogen / Totale baten	62,5%	54,4%	29,9%	35,2%	37,2%	39,6%	39,4%	32,6%	51,4%
Voorzieningen / Totale baten	2,5%	2,0%	13,8%	13,7%	15,3%	11,4%	4,9%	4,4%	10,7%
Rijksbijdragen / Totale baten	77,2%	77,4%	63,8%	70,5%	71,8%	78,1%	80,4%	81,7%	76,1%
Ov. Overheidsbijdragen / Totale baten	17,1%	16,8%	20,0%	19,9%	17,5%	11,5%	13,3%	9,8%	11,3%
Contractactiviteiten / Totale baten	0,0%	0,0%	5,5%	5,7%	5,9%	5,7%	2,0%	2,2%	3,8%
Contractactiviteiten / Rijksbijdrage	0,0%	0,0%	8,6%	8,2%	8,2%	7,2%	2,5%	2,7%	4,9%
Investering huisvesting / Totale baten	0,3%	1,5%	28,3%	0,0%	1,0%	1,2%	0,4%	2,2%	12,8%
Investering (invent + app) / Totale baten	4,3%	6,1%	3,1%	0,0%	2,7%	13,8%	0,7%	1,1%	3,5%
Werkkapitaal / Totale baten	10,6%	4,4%	-2,7%	-3,3%	2,5%	2,6%	0,8%	-9,8%	6,0%
(Vorderingen / Totale baten) * 365	27	36	36	37	39	31	39	17	31
(Kortl. Schulden / Totale baten) * 365	79	78	92	74	73	89	84	114	85

Bijlage FES gelden

Beschikbaar gesteld:										
Toegekend bedrag 2007										
Cofinanciering 2007										
Totaal beschikbaar 2007										
Overloop 2007 naar 2008:										
Overloop toegekend bedrag 2007 naar 2008										
Overloop cofinanciering 2007 naar 2008										
Toegekend bedrag 2008										
Totaal beschikbaar 2008										
	AMBITIE					REALISATIE				
	Personeel	overig	Aantal docenten	aantal deelnemers	samenwerking met andere partijen J/N	personeel	overig	Aantal docenten	aantal deelnemers	samenwerking met andere partijen J/N
1.1. Ontwikkelen lesmateriaal voor competentiegericht beroepsonderwijs	€786.039	€	x	x		€603.345	€ 182.694	x	x	J
1.2. Docentenstages	€	€		x		€	€		x	N
1.3. Instroom zwakke doelgroepen in praktijkopleidingen	€	€	x			€	€	x		
1.4 Ontwikkelen examenmateriaal voor competentiegericht beroepsonderwijs										
Totaal te besteden bedrag in 2008	€786.039	€	x	x	x	€603.345	€ 182.694	x	x	
Te besteden in 2009	€0	€	x	x	x	€0	€0	x	x	x

- *Overige innovatiegelden*

Beschikbaar gesteld:
Overloop toegekend bedrag 2007 naar 2008 €25.049
Toegekend bedrag 2008 €498.193
Totaal beschikbaar 2008 €523.242

	AMBITIE					REALISATIE				
	personeel	overig	Aantal docenten	aantal deelnemers	Samenwerking met andere partijen J/N	personeel	overig	Aantal docenten	aantal deelnemers	Samenwerking met andere partijen J/N
2.1 Versterken praktijkgerichtheid in het leertraject	€	€	x	x		€	€	x	x	
2.2 Optimaliseren van de schoolorganisatie	€ 110.000	€	x	x		€80.184	€1.929	x	x	N
2.3 Verbeteren begeleiding deelnemers binnenscholen	€ 235.000	€				€ 129.761	€8.799			N
2.4 Verbeteren begeleiding deelnemers buitenscholen	€	€				€	€			
3. Verbetering aansluiting beroepskolom	€60.000	€	x	x		€19.521	€	x	x	J
4. Vernieuwing beroepsonderwijs met bedrijfsleven	€40.000	€	x	x		€38.330	€	x	x	J
5. Bevorderen ondernemerschap	€	€				€	€			
Totaal te besteden bedrag in 2008	€ 445.000	€	x	x	x	€ 267.796	€ 10.728	x	x	x
Te besteden in 2009	€78.242	€	x	x	x	€ 244.717	€	x	x	x

- Deze bijlage dient te worden toegelicht. Indien er (grote) discrepanties zijn tussen ambities en realisaties, dan dient de instelling deze verschillen te verklaren en aan te geven welke maatregelen nodig zijn om de gestelde ambities alsnog te bereiken.

MODEL G : GEOORMERKTE DOELSUBSIDIES OCW EN LNV

1. Geoormerkt en aflopend op 31-12-2008

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing EUR	Saldo 31-12-2007 EUR	Ontvangen in 2008 EUR	Lasten 2008 EUR	Investering 2008 EUR	Saldo 31-12-2008 EUR
Totaal aflopend			0	0	-	0	0	0

2. Geoormerkt en dóórlpend na 2008

		Kenmerk	Bedrag van toewijzing EUR	Saldo 31-12-2007 EUR	Ontvangen in 2008 EUR	Lasten 2008 EUR	Investering 2008 EUR	Saldo 31-12-2008 EUR
FES-middelen 2008	2008	BEK-08/136162M FES middelen	786.039		786.039	786.039		0
Innovatiebox 2007	2007			25.049		25.049		0
Innovatiebox	2008	BEK-08/136162M Innovatiebox	498.193		498.193	253.476		244.717
Stagebox	2007			12.652		12.652		0
Stagebox	2008	BVH/08/54423M stagebox 2008	368.083		368.083	368.083		0
			1.652.315	37.701	1.652.315	1.445.299	0	244.717
LGF vergoedingen	2007	BVH-07/130637M		118.701	37.089-	81.612		0
LGF vergoedingen	2007	BVH-07/136798U			2.900	2.900		0
LGF vergoedingen	2008	LGFBVE 08-09 LBV8			108.803	45.317		63.486
Totaal doorlopend			1.652.315	156.402	1.726.929	1.575.128	0	308.203

3. Niet-geoormerkte subsidies

	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing EUR	Saldo 31-12-2007 EUR	Ontvangen in 2008 EUR	Lasten 2008 EUR	Investering 2008 EUR	Saldo 31-12-2008 EUR
Overgangsregeling	2008	Overgangsbudget ivm WIN 2008	420.334		420.334	420.334	0
Pressubs. Conv VSP9	2008	Pressubs. Conv VSP9 2009	166.000		166.000	69.167	96.833
HPBO subsidie 2007/2010	2008	Bruggen bouwen	1.000.000	400.000		172.259	227.741
Totaal niet-geoormerkt		1.586.334	400.000	586.334	661.760	0	324.574
		Bedrag van toewijzing EUR	Saldo 31-12-2007 EUR	Ontvangen in 2008 EUR	Lasten 2008 EUR	Investering 2008 EUR	Saldo 31-12-2008 EUR

Geoormerkt en aflopend op 31-12- 2008

Geoormerkt en dóórlpend na 2008

Niet-geoormerkte subsidies

	156.402	1.726.929	1.575.128	0	308.203
	400.000	586.334	661.760	0	324.574
	556.402	2.313.263	2.236.888	0	632.777